27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7432 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1910

ՇԱԲԱԹ

15 Octoebr, 1910 27me Année N. 7432

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درعلیه غلطه
AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐԸ

«Կլորակ դեղին՝ աշխարհի սիրելին» կ'ըսեն, ոսկին համար, որովհետեւ ոսկին՝ այսինքն դրամը ամէնուն սիրելին է. առանց դրամի բան մը չ'ըլլար, և ամէն բան դրամով կ'ըլլայ։ Դրամը անհրաժեշտ է մարդուս ծնած առեն, ապրելու համար և մեռած առեն։ Դրամի համար ոմանք մինչեւ իսկ իրենց պատիւը կը ծախեն, և ուրիշներ ալ զիրար կը սպաննեն։ Ներկայ դրական դարուս մէջ աշխարհը վարողը դրամն է, և ոսկից վերջն ալ այնպէս պիտի ըլլայ։ Ֆրանսա իր դրամին շնորհիւն է որ կարեւոր դերը մը գրաւած է մեծ տերութեանց շարքին մէջ, և այդ դրամին շնորհիւն է որ պիտի յաջողի իր պայմանները ընդունել տալ Թուրքիոյ։ Դրամ շահելու համար երկու պայման կայ. աշխատիլ և խնայող ըլլալ։ Այս պայմաններով է որ Ֆրանսա հարուստ եղած է, և այսօր զօրաւոր ու երջանիկ է։ Թէպէտեւ ռամկական առածը կ'ըսէ «եթէ բաղդ չունիս, ջանքդ քանի՞ վարա կ'ընէ», թէպէտեւ մէկ քանիներ բախին յաջողութեամբ է որ մեծ հարստութեան տէր եղած են, բայց և այնպէս, ինչպէս որ «վնասյողութիւն» յօդուածիս մէջ ալ գրած եմ, հարստութեան աղբիւրը, աշխատութիւնը և խնայողութիւնն է. հետեւեալար պէտք է որ աշխատինք և դրամ աւելցնենք, որպէսզի տառապանքի այս աշխարհին մէջ կարող ըլլանք քիչ մը երջանիկ ըլլալ։ Այսու հանդերձ չմոռնանք նաեւ ֆիզանսերէն առածը, և դուռներնիս բաց պահենք բախտին առջեւ։

Սակայն իբր թէ այս առածին հետեւելով՝ «ոչ»ի դրամներ կորսնցուցած ենք, այն դրամները որոնք մեր ճակատին քրտինքին արդիւնքն են և որոնք կրնային այսօր այլապէս օգտակար ըլլալ մեզ. ըսել կ'ուզեմ բախտի տոմսակներու համար մեր վատնած անհամար դրամները։ Համպուրկի, Պլունավիկի, Պուտապէշթի, Սոֆիայի և. վիճակահանութեան տոմսակները կը վխտան մեր երկրին մէջ, և իրենց խոշոր պարգեւներէն լացած՝ մեր արդէն նիհար քսակները կը դատարկացնենք, այն յոյսով թէ թերեւս մեծ բախտը կը շահինք, և կ'ազատինք ամէն օրուան հոգերէն ու յոգնութիւններէն. բայց դժբախտաբար գրեթէ չարունակ յուսախաբ կ'ըլլանք, և մեր ունեցած քիչն ալ կը կորսնցնենք։ Այո՛, այդ վիճակահանութեան առմսերէն կէսը կը շահին, բայց գրեթէ իրենց տուած տակը ետ կ'առնեն, մէկ երկու հոգի միայն մեծ պարգեւ մը կը ստանան, իսկ մնացած կէսը բոլորովին կը կորսնցնեն իրենց տուած դրամը։ Եթէ մեր ժողովուրդը իր խնայած դրամը բախտաստոմսի յատկացնելու տեղ տոկոսի դնէր, կամ կեանքի ապահովագրութեան յատկացնէր, և կամ անով կալուած մը գնէր, այսօր շատ ու շատ հարուստ և երջանիկ կ'ըլլար։ Շատեր պիտի առարկեն թէ իրենց վաստակը իշու պոչի կը նմանի, բնաւ չաւելնար և թէ տակից ապագայի համար յոյս մը ունենալ անկելքութիւն է, և թէ թերեւս բախտը փորձելով փորձելով օր մը դիպուածով բան մը կը շահին։ Այդ պիսիներուն կը պատասխանեմ թէ անձրեւի կաթիլներն են որ լիճը կը կազմեն և թէ քիչ մը յարատեւութիւն բաւական է կարեւոր դրամագլուխներ պատրաստելու համար, գումարներ որոնք կեանքի անհամար դժբախտութեանց մէջոցին բարերար հրեշտակի մը դերը կրնան կատարել։ Ներկայիս կուգամ առաջարկել միջոց մը որ կը գոհացնէ թէ բախտաստոմսի սիրահարները և թէ խնայասէր դասակարգը. այս միջոցն է պարգեւաւոր պարտաթուղթերը գնել։

Երբ ընկերութիւն մը կամ տեղւոյն մը կարեւոր ձեռնարկի մը համար դրամի պէտք ունենայ, երկու տեսակ թուղթեր հրապարակ կը հանէ. բաժնեթուղթ (action) և պարտաթուղթ (obligation)։ Բաժնեթուղթի մը տերը ամէն տարի այդ ձեռնարկին արտադրած շահէն բաժին մը կ'առնէ, երբեմն բացէն տոկոս մըն ալ ստանալով. իսկ պարտաթուղթի մը տէրը որոշ տոկոս մը կը ստանայ և երբեմն պարգեւաւոր վիճակահանութեանց ալ կը մասնակցի։ Կան պարտաթուղթեր ալ որոնք տոկոս չունին, այլ միայն վիճակահանութիւններ. այն առեն կը կոչուին bon a lot։ Բաժնեթուղթերը գործին յաջողութեան համեմատ կրնան մեծ շահաբաժին մը տալ կամ երբեմն ոչինչ, որուն համար իրենց գինը շատ կը բարձրանայ կամ կ'ինկնայ. իսկ պարտաթուղթին տոկոսը կամ պարգեւները առաջուընէ որոշ ըլլալուն համար, քիչ եղեւէջներ կ'ունենայ։ Ռէյիի, Անատոլուի երկաթուղեաց, Օսմ. Պանքայի և. թուղթերը բաժնեթուղթեր են, իսկ Արեւելեան երկաթուղեաց, Եգիպտական Դաէյտի Ֆոնսիէ, Բարիզ քաղաքին, և. թուղթերը պարտաթուղթեր են. առ այժմ պարտաթուղթերու վրայ պիտի խօսիմ։

Պարտաթուղթերը ընդհանրապէս ժողովուրդին շատ կը յարմարին, որովհետեւ թէ տոկոս մը կուտան, թէ վիճակահանութիւններ ունին և թէ ի հարկին շուտ մը դրամի կը վերածուին, մինչդեռ տոկոսի տրուած սուակը այս առաւելութիւնները բռնաւ չունի։ Բսողներ գտնուին թէ շատ դժուար է կարեւոր գումար մը պատրաստել պարտաթուղթ մը գնելու համար։ Կը սխալին անոնք. պարտաթուղթեր կան, որոնք շատ աժան են, 40 դրուշ կ'արժեն, ինչպէս Բարիզի 1889 Աբուհատանդէսին պոները, իսկ եթէ կ'ուզեն գնել Եգիպտական Դաէյտի Ֆոնսիէի պէս պարտաթուղթեր, դրամատուները պատրաստ են անոնց տալու պէտք եղած դիւրութիւնը։ Օսմ. Պանքան փափաքողներուն կը ծախէ պարտաթուղթեր, անոնց փոխարժէքին քառորդը կանխիկ առնելով, մնացորդ պարտքին համար ալ տոկոս մը կ'առնէ, և երբ մասնաքի վճարումներով պարտքը հատուցուի, այն առեն պարտաթուղթը կը յանձնէ իր տիրոջը։ Զգուշանալու է ինքնակոչ պանքէրներէ, որոնք ամսական վճարումներու փոխարէն պարտաթուղթեր կը ծախեն, և բաւական ստակ քաշելէ վերջ կը մերժեն պարտաթուղթը յանձնել և կամ անբերեւոյթ կ'ըլլան։ Հետեւեալար կը յանձնարարեմ պարտաթուղթ գնել, կամ փոխարժէքը ամբողջովին վճարելով և կամ ապահով դրամատան մը միջոցաւ մասնակի վճարումներով։ Սա ալ չի մոռնանք որ պարտաթուղթի մը տէրը դրամի պէտք ունեցած առեն ստիպուած չէ անպատճառ ծախել, այլ կրնայ զայն աւանդ ձգել փոքր տոկոսով մը ստակ առնել։ Այս առթիւ յարմար կը սեպեմ զլխաւոր պարգեւաւոր պարտաթուղթերու վրայ քիչ մը տեղեկութիւն տալ։

Արեւելեան երկաթուղեաց պարտաթուղթը (lot turc) Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան պարտքը է, այլ բան Թուրքիոյ պարտքը, որ այս անուան տակ թուղթեր հրապարակ հանած է նոյն ընկերութեան իր պարտքը վճարելու համար։ Այսինք թիւով 1,980,000, հրապարակ եղած են 1870ին. անուանական դինն է 400 ֆրանք. առաջ տոկոս ալ ունէին, բայց հիմա տոկոսը չենչուած է, գաւ. բոնները թերթը կ'արժէ ամէնը 2 ֆրանք. վիճակահանութիւնը տարին 6 անգամ, մեծ պարգեւն է կամ 400 հազար ֆրանք եւ կամ 200.000 ֆրք. ամսադին 400 ֆրանք՝ պարգեւները ամբողջովին կը վճարուին, իսկ ամսադին 100ին 60, այսինքն 240 ֆր. դեռ կը մնան 1,831,700 թիւեր. ներկայ գինն է 215 ֆր։

Եգիպտական Դրէտի Ֆոնսիէ, հրապարակ եղած 1886ին 250 ֆրանքի, թիւով 400,000, տոկոս 100ին 31 այսինքն 7,50 ֆր. վիճակահանութիւն ամէն ամիս, մեծ պարգեւ 2 անգամ 100.000 ական և 10 անգամ 50. հազարական ֆրք. ամսադի 250 ֆրք. մարտ 1ին դեռ կը մնան 311817 թիւ. այսօրուան գինը 320 ֆրք. հետեւաբար դայն պէտք է ապահովագրել մարտ 1ին ամսադի եղած ատեն կորուստ չկրելու համար։

Եգիպտական Դաէյտի Ֆոնսիէն, հրապարակ եղած 1903ին 250 ֆրքի, թիւով 400.000, տոկոս 7,50 ֆրք. վիճակահանութիւն ամէն ամիս, մեծ պարգեւ երկու անգամ 100.000 ֆր. և 10 անգամ 50,000 ֆրք. ամսադի 250 ֆրք. մարտ 1ին. դեռ կը մնան 384 000 թիւ, ներկայ գին 270 ֆրք։ Այս Եգիպտական պարտաթուղթերը վերոյիշեալ հին պարտաթուղթերէն տարբերութիւն մը չունին տոկոսի, պարգեւներու և երաշխաւորութեան տեսակէտով, բայց ներկայ գիները անոնցմէ շատ տարբեր են, հետեւաբար նախամեծար է այս նորերէն գնել, մանաւանդ որ նորերը ամսադի եղած ատեն մեծ բան մը չեն կորսնցներ։

Կ'ուզեմ որ ամէն Հայ այս պարտաթուղթերէն մէկ մէկ հատ ունենայ և կը մաղթեմ որ ան շահի մեծ պարգեւները, որովհետեւ օտարներէն չկայ յոյս, մինչդեռ Հայը որչափ որ ագահ ըլլայ, վերջապէս կը կարեկցի իր հայրենակիցներուն որոնց տառապանքը վերջ չունի։

Պ. Ֆ.

ՀԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Ս.

Սեպտեմբերի 16ին անակնկալ կերպով պատուէր ստացայ պալտօնով գնալ դէպի հարաւ-արեւելք։ Պալտօնական յայտարարութեան յոռի եղանակը թէեւ իմ «ես»ի վրայ երկաթէ ճնշում էին գործում, թէեւ ինձ մղում էին դէպի մի այլ ընթացք, սակայն նախնի յոյզերն ու հոգեցունց զգացումները կարմիր վարդի պալատան ջուրով ողողեցին «ես»ին ամէնավերջին հեռքն անգամ եւ յոռի պարզունակութեան առաջ կանգնեցրին ինձ՝ որպէս մի գիտնական մանուկ, որովհետեւ ես մի մեծ չրջան պիտի անէի այն երկրի մէջ, որի լացի հետ լացել, ուրախութեան հետ ուրախացել էի։

Ես պիտի պատէի համարեա ողջ Հայաստանը...

Նաւը իր առաջին յայտարար նշանը տուել էր, ուստի պէտք էր շտապել, նոյն իսկ առանց տեսնելու և տեղեկացնելու Պոլսի մէջ ամբողջ մէկուկէս տարուան ընթացքում գտած երկու բարեկամներիս։ Սահմանադրական երկրի սահմանադրական մաքսատան մշակները մեր իրեղէնները (եւ որ բնաւ չունէի) իրար մէջ բաժան բաժան անելով, որպէս իրենց սեփական ապրանք, հացրին Սենեկալ, ընդամէնը 10-15 քայլ։ Նաւի մէջ մխոցն էր թագաւորում։ Բոլոր լեզուներն ու բոլոր բարբառները իրար խառնուած՝ մի խնեռնա սիսնալ էին ներկայացնում։ Տեղաւորուելու խնդիրը ամէնքի համար վայրկեանի հրատապ հարցն էր դարձել, և միջազգային հայհոյանքը իր բոլոր բարացուցական ճկունութեամբ ցուցահանդէս էր բացուել։

Հայհոյում էր Արաբը իր հարաւային չեչեռով և առնական բաքրով. հայհոյում էր Թուրքը մեռանգիք գինիզմով եւ սոորութեան հացրած եղանակով։ Հայհոյում էր Թուրքը յուառնա, ընկեւած չեչով. նա հայհոյում էր անցեալի եւ ներկայի տարբերութիւնը. Թէեւ Սէնէկալի վրայ նրան ներկայումս նստելու մի կտոր տեղ էր պէտք։ Հայն էլ էր հայհոյում ամէն լեզուներով, ամէն ատառով և ամէն չեչով, սակայն ո՛րքան երկչտ էր այդ հայհոյանքն անգամ. Համիտի ուրբականը դեռ նրա աչքից չէ հեռացել։ Այս երկրի մէջ նա դեռ եւս ծիծաղում է երկչոտ, և որ զարմանալին է, հայը բնաւ չի հայհոյում իր լեզուով, նա ամէն ազգի լեզուով հայհոյում է, բայց ոչ իր ազգային լեզուով՝ հայերէն։

Վերջապէս Սէնէկալի վրայ ամէնքն էլ հայհոյում էին, որովհետեւ նաւը իր իւրաքանչիւր մի թիզը, իւրաքանչիւր մի տանտիրը տոմակի տակ վաճառել էր, Թէեւ չատ լաւ գիտէր որ մի թիզի վրայ մի մարդ չի կարող տեղաւորուել։ Եւ մարդ արարածները խօճկոտների պէս իրար վրայ թափած՝ իրար միս էին ուտում, իրար հայհոյում։

Արդեօք այս դէպքը հոգեւոր կապ չունի՞ եւրոպական կապիտալի մեր տիրական ազգերիս մէջ քցած տնվերջ գժտութիւնների, սպանութիւնների հետ... Եւ այսպէս է, որ մեր երկիրների դրամները աւազակում են և մեզ իրարու մի քցում ու մենք միայն... իրար ենք հայհոյում, մեր սիրտը հովացնում։

Սահմանադրական մշակները, որ մեր գոյքերը առանց մեր գիտութեանց նաւն էին տեղափոխել և մենք հազիւ կարողացանք բոլորը ի մի բերել, մի կողմից իրանք եւս նաւային մխոցի թէ որակը եւ թէ քանակը ուսումնասիրելով երկու արծաթ՝ քառասուն զրշ., և նաւի համերքին երկար բարակ մասնակցելու յետոյ, առացան հինգ զրուշ, այն է 1/8 ու գնացին մեզ մոռ էֆէնտիս երկար կեանք և բարի ճանապարհ մաղթելով, իսկ մի փոքր հեռուից հայհոյանքի օրհներգը գեղգեղելով։ Ահա, Պոլսի մաքսատունը և նրա մշակները, որքան համապատասխան են իրար և որքան իրար լրացնում են։

Մեր նաւը՝ քառասուն մէկ տարեկան Սէնէկալը մարդկային զանգուածը իր վրայ խճղած չափազանց դէպի յառաջ։ Ո՛հ, որքան գեղեցիկ է Պոլիսը՝ թառած ծովի լանջերին, թաղուած յատկանական դաշտերի մէջ. լուսազարդուած ճրագների անհամար չարանոներով։ Մարմնացած գեղեցկութիւնը ինքն է դա, որ եկած նստած է եօթն բլուրների վրայ՝ փարձառու Օգիսեւսին անգամ մաղնիսացնելու դէպի կալիփսէի գիրկը։ Եւ մենք մեր չարժուն դիտարանից հիանում, աքանչանում էինք այդ գեղով։ Ահա՛ Եըլդիզը և նրա ստորոտի ծովածուփ պալարների չարանը, ահա գերմանական դեսպանատունը իր հոլանդեան արձիւներով, ահա լոյսի և գեղի մէջ թաղուած զօրանոցներն ու ժկիթները իրենց երկնաբարձ մինարէներով, ահա լոյսի խուրձերը ամէն մի քայլափոխի վրայ, ահա... բայց երանի մենք Պոլսի մէջ ապրած չլինէինք ու չտեսած նրա յատկանական կեղտն ու փչին, նրա մոլորների նիւթական ու բարոյական խաւարը, նրա բոլոր անկանոնութիւնները նրա անհամեմատ գեղեցիկութիւնը։ Երանի Պոլիսը տեսած լինէի միմիայն ծովից։ Պոլիսը ծովից նմանում է Բերայի փողոցների վրայ թափառող գեղեցիկ սեռիկ, որին հեռուից տեսնելով հրճուանքդ թէ՝ նրա տարազի, թէ իրանի և թէ կոկիկ չարժուածքների գեղեցկութեան վրայ։ Հրճուանքդ, հիանում, ներքին մի աքացի հրում է ձեզ մօտենալ և էլ թէ մի անգամ ճաշակել ինքը գեղեցկութիւնը։ Մօտենում էք, և ո՛վ զարմանք, ո՛րքան դանակի ազեղութիւն, որքան այլանդակութիւն. թքում էք ու հեռանում, իսկ նա գիտակցած խաչուսիկութիւնը, ընկեւած ձայնով, խորտակուած հայեացքով կանչում է՝ «Հինգ զրուշ, մի՛թէ այդքան էլ չարժեմ»։

Այս է գեղեցիկ Պոլիսը — գեղեցիկ ու անչարժ բնութեան մէջ մի խաչուսիկ այլանդակութիւն։

Այս ամուր համեմատութեան խոհերի մէջ ալ Պոլիսը մեր աչքից ծածկուեց։ Կարծես ես լոսում էի նրա կերկեր ու բեկբեկ ձայնը որ ասում է՝ «Մի՛թէ 5 զրուշ էլ չարժեմ»։

Ծերունի Սենեկալը անքանքալով, ախ ու վախ անելով, ճռճռալով, ալիքի հարմը վերէն վար լուացի, անկէ ալ վռընտեցի։

—Ի՞նչ կ'ըսես, տիկին Անթառամ, էլ բան մը չըսի՞ն։

—Ի՞նչ պիտի ըսեն, մուկի պէս սմքեցան, պուչերնուն վրայ նայելով ելան գացին... օ՛ֆ, մէյմը սիրտս զովացաւ որ...։

—Մանրամասնօրէն պատմէ նայինք եղածը՝, բաւ Տ. Միքիաս որ գոհունակութեամբ իր սպիտակափառ մօրուքը կը շոյէր։

Անթառամ աղաչել չտուաւ, արդէն ինքն ալ երէկուընէ ի վեր կ'այրէր կը մրկէր իր յաղթութիւնը մէկու մը պատմելու մարմաջով, ուստի սկսաւ մանրամասն և քիչ մըն ալ չափազանցելով պատմել անցած դարձածը։ Տ. Միքիաս ծայրայեղօրէն չահագրգռուած՝ մտիկ կ'ընէր, ակնայանի ուրախութեամբ մը։ Երբեք չէր յուսար որ իր խորհուրդները այսքան արագ ու յաջող կերպով պիտի գործադրուէին։

Երբ Անթառամ խօսքը աւարտեց, հարցուց։

—Էյ, տակաւին խօսք-կապը ետ չդրեցիք։

—Չէ, բայց կը սպասեմ կոր... զաւկիս ալ գրեցի որ այս աղջիկէն վազ անցնի, ըլլալիք բան չէ...։

—Ես այնպէս կ'ենթադրէի որ, շարաւնակեց կինը, առ պատմութիւնը իմանալուդ պէս խօսք-կապը ետ պիտի դրէս...

—Ճիշտ Անթառամ հանրմն ու Տ. Միքիաս ալ անանկ կ'ենթադրեն ու ասոր կը սպասեն, պատասխանեց Ղուկաս էֆ., և ասոր համար ես ալ իրենց բնաւ չպատասխանեցի ընթացքը պիտի բռնեմ... ուստի առ՝ իմ խօրհուրդս, այսօրուան պատահածը մենք պէտք է բոլորովին չեղեալ նկատենք, չդիտնալ ձեւացնենք և խօսքը անգամ չընենք... դուք ալ վազ անցէք իր այցելութիւններէն... մենք մեր աղջիկը միւսիւ Լեւոնին նշանած ենք և օ՛չ թէ Անթառամ հանրմին... անոր հետ յարաբերութիւն ունենալու պէտք չունինք։ Ինք մեզի չուզեր կոր, մենք ալ զինքը չենք ուզեր։

Եւ Ղուկաս էֆէնտի անկողին մանալով հանդարտ քնացաւ զօրավարի մը պէս որ իր ընելիք ճակատամարտին յաջակցիծը արդէն պատրաստած է։

Հետեւեալ առտու կանուխ Տ. Միքիաս ներկայացաւ Պրիսթոլ պանդոկը և չիծակ ուղղուեցաւ տիկին Անթառամի սենեակը։

Անթառամ զինքը յաղթական ուրախութեամբ մը ընդունեց.

—Մայրն ալ աղջիկն ալ երէկ աղուոր Ռօզիկ յանկարծ վարանում մը ունեցաւ և մօրը դառնալով հարցուց.

—Այս օրուան անցած դարձածին մասին արդեօք բան մը գրե՞մ...

Խնդիրը այնքան ծանրակշիռ էր որ տիկին Թագուհի չկրցաւ ինքն իր գլխուն պատասխանել և ամուսնոյն նայեցաւ հարցական ակնարկով մը։ Ղուկաս էֆէնտի ինքն ալ պէտք տեսաւ քիչ մը մտածելու, յետոյ վճռաբար ըսաւ։

—Չէ՛, չըլլայ որ բան մը գրես, ես ինքս պէտք եղածը կը գրեմ։

Աղջկան համար արդէն շատ դժուար պիտի ըլլար այդ միջադէպին վրայ խօսիլը, ուստի գոհութեամբ պատասխանեց.

—Այո՛, ուրեմն աղէկ կ'ըլլայ, ես բնաւ խօսք չեմ ըներ այդ մասին։

Դիւերը երբ երկու ամուսինները իրենց ննջասենեակը առանձնացան, երկարօրէն խօսեցան տիկին Անթառամի նոյն օրուան անմոռանալի ընթացքին վրայ։

—Ինչ պիտի ընենք, ձայներնիս քաշած պիտի նստի՞նք, բոլոր այդ նախատինքները պիտի կլլե՞նք, կը հարցնէր տիկին Թագուհի որ չէր հակնար թէ այսպիսի ծանրակշիռ միջադէպի մը հանդէպ, ինչպէ՞ս Ղուկաս էֆէնտի ոեւէ ընդվզում մը չէր ունենար։

—Բան մը չենք կրնար ընել, ինչպէս որ ասացիր, աղջիկդ ալ զանազան ձեւերով ինքզինքը ցուցուցեր է։ Ինչ որ ինքն ալ ուզեր է, ինչ որ ինքն ալ ուզեր է, ինչ որ ինքն ալ ուզեր է։

ուածներից դժգոհալով գնում դէպ առաջ։ Մութ էր և ոչ մէկ ասաղ։ Կծկուած Նաւի առխաակամածի չոր յատակի վրայ։ Ինչեր ասիս չի մտածում մարդը՝ այդ երկնքից ու երկրից մեծ նը։ Վերեւից անհուն տարածութիւն, ներքեւից անհուն տարածութիւն երկինք և ծով և դրանց տրանքում ամենամեծ տարածութիւն — մարդկային օիրը, բեռնաւորուած մի ինչին տաչեղի վրայ սուրում է միշտ և միշտ դէպի ծածուկները, դէպի անյայտութիւն, դէպի այն տեղ, ուր նոյն ինքը տիեզերական էակը չկարողացաւ թափանցել ու անյայտութեան սահմանը գտնել։

Նաւի մէրը դադրեց, ամէնքը, ով որտեղ կարողացաւ ընկաւ քնեց։ Միայն ես էի որ թափառում էի անյայտութեան խոր-խորերի մէջ և երբեմն երբեմն ճիգ էի թափում մթութեան մէջից տեսնել գէթ ցամաքի տաւերը։

ՓԱՐԱՄԱԶ

Ուրֆա 17 Սեպտ.

ՌԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Զեղի յայտի է թէ երկրին չորս կողմերն կրթութեան եւ հարենիքին ծառայելու զգացումով արբիւն երիտասարդ հոգիներ, Սահմանադրութեան ներկայ պատեհութիւններն օգտուելով խումբ խումբ կը վազեն դէպի Պոլիս կայս. վարժարանների մէջ ինքզինքին պատրաստելու մտադրութեամբ։

Զեղի ծանօթ է թէ ինչպէս ամէնէն առելի կը շեշտուի, կ'արձագանգուի օսմ. երկրին չորս ծայրերն, ուսման և կրթութեան կարեւորութիւնը։ Դուք արդէն ասնց բոլորին վաղահասուտ, ասնց բոլորին նախապէս ծանօթ՝ ձեր կարգին կը ջանաք, կրցածնուդ չափ գոհացնել այս պահանջը, կրթութեան և դաստիարակութեան ներկայ պահանջը, որ վիթխարի, հսկայ և անհուն հանգամանք մը կ'առնէ հետզհետէ։ Զէ՞։

Այո՛, ու գիտէք թէ արդէն գաւառները մանաւանդ մարդու սովէն կը տառապին, մասուրականութեան չքաւորութենէն թէ՛ կառավարութիւնը, թէ՛ հասարակական հասատութիւնները իսկապէս չեն կրնար սահմանադրական կարգերուն ոգին ուղղակի հաստատն քալել, յառաջ քալել։ Այս մասին Ձեր գաղափարները ծանօթ են մեզի։

Սակայն լաւագոյն բոլորը գիտնալով, չենք կրնար մտքերնուս հետ հաշտեցնել թէ, երբ նշմարութիւններ են, իրական նութիւններ են ըսուածները, ինչո՞ւ թոյլ անտարբերութիւն մը ցոյց կը տրուի դէպ բոցներու մասին։

Դպրոցին չրջանը աւարտած է ալ։ Կը սպասենք որ բացուին ալ վարժարանները, մանաւանդ իրաւաբանական վարժարանը, որուն համար կը լսենք թէ դեռ պիտի գոց մնայ ամիս մը։

Ցեռոյ՝ ինչո՞ւ համար այս վերջին վարժարանի ընթացքը օրական երկու ժամ միայն կ'ըլլայ, ինչո՞ւ վաւերացուած ծրագիրը փոփոխութեան կ'ենթարկուի և վերջապէս ինչո՞ւ անկարելոր բան մը կը նկատուի։ Արդեօք պատճառը ուսանողներու թիւին չատութիւնն է եղած։ Եթէ այո՛, չէ՞ կարծեր թէ կարիքը աւելի մեծ է։

Այս մասին լուսաբանութիւն մը՝ մեզի գոհ պիտի թողուր։

Իրաւաբանական ուսանող

ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍԷՐՈՊ

ԸՆՏԻՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Աւագիկայ դպրոցական չրջանին համար ամէն տեսակ ընտիր դասագիրքերու մթերք մը տրամադրելի է ազգ. վարժարանների համար։ Դիմել Դաւթեան Գրադարանութեան, Սեբաստիա խան, Մօտ Թաղի։

ՓԱՂ ԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

ՖՐԱՆՍԱԳԵՒ ՄԷՋ

Կացութիւնը Ֆրանսայի մէջ միշտ ծանր է, թէեւ Պ. Պրիան ձեռք առած ազդու միջոցները լոս կը ներշնչեն թէ գործադուլը ցուալի հեռեւանքներ չպիտի ունենայ։ Աշխատութիւնը մասամբ վերսկսած է։ Հավասի հեռագիր մը կ'ըսէ թէ երկաթուղիի պաշտօնեաներու գործադուլը ընդհանուր հանգամանք մը չունի։ Հիւսիսի երկաթուղիներու գործաւորներն չատերը սկսած են աշխատիլ։ Արեւելքի պետական գիծերու երթեւեկները ապահովուած են։ Լենվալիի կայարանին երթեւեկները դադրած են։ Բարիզ-Մէնժերմէն թրամուէյի գիծերու պաշտօնեաները մեծ մասամբ մերժած են զօրակոչի հրաւէրին պատասխանել։ Գործադուլի գլխաւոր պեատերն վեց հոգի ձերբակալուած են։ Ելեկտրական պաշտօնեաներն ալ գործադուլ բրած են։ Պ. Պրիան յայտարարած է թէ Բարիզի պարենաւորումը ապահովուած է։ Բանթող պաշտօնեաները նամակ մը ուղղելով, յայտարարած են թէ պատրաստ են բանակցելու։

*** Բարիզէն քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ զինուորները գրաւած են քաղաքին գլխաւոր կէտերը և բազմաթիւ պահակասումներ կը հսկեն կարգապահութեան վրայ։ Կառավարութիւնը որոշած է խստ միջոցներ ձեռք առնել։ Ընդհանուր գործադուլ հռչակած են Օրլէանի գծին աշխատաւորները, ծխնիներ բանուորները, արեւելքի երկաթուղիի գծին պաշտօնեաները, սառերերկայ երկաթուղիի պաշտօնեաներու սէնիքան։ Պ. Պրիան յայտարարած է թէ ներկայ գործադուլը յեղափոխական ու եղեռնական ձեռնարկ մըն է։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ

Կրեռէի Սդգ. Ժողովին իսկամ անդամները Հանիայի պաշտպան տէրութեանց հիւպատոսներուն ազդու բողոքագիր մը յղած են երկու իսլամներու սպանութեան դէմ։ Հիւպատոսները խստացած են իրենց կառավարութիւններուն ղրկել այդ բողոքագիրը։

*** Ցունասատանի հրաժարած նախարարապետ Պ. Տրակումիս սա յայտարարութիւնները ըրած է լրագրական ներկայացուցիչի մը։ «Արտաքին խնդիրներու կացութիւնը մեծապէս բարւոքած է։ Կրետացի երեսփոխանները խնդրին կարգադրութիւնը չատ նպաստած է այն քաղաքականութեան, զոր Թուրքիա կը բռնէ Ցունասատանի հանդէպ։ Բ. Դուռը գոհացում նկատած է հելլէն Խորհրդարանի անդամ ընտրուած երեք կրետացի երեսփոխաններուն հրաժարումը, որոնք հելլէն, հպատակութիւն չունէին։ Գալով պոյքոթին, նուազած է ան։ Թուրք կառավարութիւնը բարի կամք ու դիրք մը ցոյց կուտայ Ցունասատանի նկատմամբ։»

*** Սելանիկէն կը հեռագրեն թէ երեք օրէ ի վեր Հելլէնները մեծաքանակ պայար կը փոխադրեն սահմանագիծ։ Այդ պայարները Էպէյիէէրէն և Թրիխալէն կը սարուին։

*** Բ. Դուռը նոր և սիրաղղական դիմումներ ըրած է պաշտպան տէրութեանց մօտ, որպէս զի վերջ մը տրուի Կրեռէի իսլամներուն կրած հալածանքներուն և գործուած սպանութեանց։

*** Նոյնպէս Բ. Դուռը տէրութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրած է Կրեռէի մէջ հելլէնապատակներու դատաւոր անուանուելուն, Իսքիզպալ Թուրք Թերթին դարման և խմբագիրներու դատապարտութեան մասին։ Պատպան տէրութիւններ պատասխանած են թէ հելլէնապատակներու դատական պաշտօնի կոչուելը անկարելոր խնդիր մըն է։ Սակայն Բ. Դուռը կրկնած է իր բողոքը, առարկելով թէ իր հայեցակէտը այդ մասին տարբեր է։

ՀԱՆԸՕԳՈՒՈՑ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հանրագուռ չինութեանց նախարարութիւնը 25 000 ոսկի գումար մը յատկացուցած է Սիլիվրիի, Թէնէտոսի, Սիանքէօյի, Ինէպոլուի և Ամասրայի (Սեւ ծովու վրայ) նաւահանգիստներուն, Գարապուրնի անցքը խորանկցնելու և Մարմարայի ու Ատանայի գետերուն յատակ-գիծերը հանելու համար։

*** Պոյանայի վրայ նաւարկութիւն հաստատելու և Տրինայի ու Պոյանայի երկու կողմերը ոռոգման աշխատութիւններ կատարելու մասին ուսումնասիրութիւններ պիտի կատարուին մասնագէտներու կողմէ, որոնք յառաջիկայ չորքու համար պիտի եկեն դէպի Շքոտրա։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բարիզէն հասած վերջին տեղեկութեանց նայելով, բանակցութիւնները կը չարունակուին և յոյս կայ որ գոհացուցիչ լուծում մը ձեռք պիտի բերուի քիչ ատենէն։ Կը հաւատացուի թէ Օսմ. կայս. Պանքան պիտի մասնակցի փոխառութեան։ Վերջնական համաձայնութիւնը մէկ քանի օրէն առաջ չի կրնար տեղի ունենալ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սուլթանը հոկտ. 14ին, կէս գիշերէն երկու ժամ յետոյ, Տօլմա Պաղչէի պալատէն պիտի մեկնի Սհօյիսլիա զբօսանաւով։ Ժամը ինի ատենները կայսրը չոգեկառք պիտի նստի, Սէիմլեր երթալու համար, ուր մեծ զօրանդէսը տեղի պիտի ունենայ, Սուլթանը ժամանելուն պէս։ Կէս օրին հացկերոյթ մը պիտի արուի ի պատիւ կայսեր։ Ցեռոյ կառախումբը ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Էմիրնէ։

*** Էմիրնէի քաղաքապետութիւնը որոշած է քաղաքին Սուլթան Սէլիմ մզկիթին արծաթէ մարգանկարը նուիրել Սուլթանին, իբր յիշատակ։ Ճարտար հայ ոսկերիչ մը, Ասատուր էֆ. պատրաստած է զայն։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ

Պուլկարական լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Մակեդոնիոյ Բիչանա գաւառէն 96 Պուլկարներ Բէսօքէնտիլի սահմանագիծն անցնելով, Պուլկարա խոյս տուած են։ Պուլկար թերթերը կ'աւելցնեն թէ Եանիչէ (Բաթավա գաւառ) գիւղէն երկու գիւղացիներ Բէսօքէնտիլ հասնելով, հեռագիր մը ուղղած են եպարքոսին։ Այդ հեռագրով գիւղացիները կը գանգատին ոսմիկան-զինուորներու և զինուորներու ի գործ դրած խոշտանգումներուն դէմ։

ՀԱՄԻՏ ԳՈՀ Է ԻՐ ԿԵՍԱՆԳԻՆ

Թերեմանը Հաղիգաք կը գրէ. «Լրագիրները վերջերս ա՛լ չեն զրաղիր Ապուլ-Համիտով։ Նախորդ բէժիմին օրով, թերթերը ամէն օր հարիւրէ աւելի անգամներ անոր անունն յիշատակութիւնը կ'ընէին, ներբողներ հիւսելով։ Դարձեալ վեհապետը վշտակիր է մոռցուած ըլլալուն համար, թէ ընդհակառակը աւելի գոհ է իր վրայ չխօսելուն համար։ Իրաւունքով աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Համիտ չատ գոհ է իր արդի վիճակէն։ Եօթը քիլօ աւելցած է մարմնին ծանրութիւնը և առողջական վիճակը մեծապէս բարւոքած է։ Հիմա լաւ կ'ուտէ, հարբուտ հասառուի մը պէս, ջուրակ կը զարնէ, կը կարդայ և կանագօրութեամբ կը զրադի։ Ապուլ-Համիտ, օրին մէկը, գոչեր է. «Աստուծոյ Թեանս համար ասե է որ կը փնտռուէի 33 տարիէ ի վեր։ Քաղաքագրութեան մէջեցին այսքան զօրաւոր ու քաջառողջ եղած չէի։ Այսօր բանտարկուած ըլլալուս, առողջութիւնս չատ լաւ է ու ես խիստ գոհ եմ։ Կը վախնամ որ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (109)

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԳՐՈՒԱԳԾԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱԾ ՍԷՐ

— Սոֆի, ըսաւ, երթանք ցամաք տեղէն... հոս դժբախտութիւնը կը սպասէ մեզի։

— Զէ, յամառեցաւ աղջիկը, դեռ ժամանակը չէ, մնանք...

Համբիկ չպատասխանեց, լոյն չունէ մը առաւ միայն։ Բարիզէն՝ այդ զոյգին գալէն ի վեր, իրենց փոխադարձ վերաբերումին մէջ ջերմութեան պակաս մը գոյացաւ։ Ա՛լ առջի սրտաբուխ փարումովը չէին փարեր իրարու։ Իրարու ձեռք բռնած տեսնելն ի՛նչ ցաւուս որ կը զգային՝ ա՛լ առաջուան քաղցրութիւնը չունէր։ Երկար ատեն լուռ ու մունջ կը մընային, ծանրաթախիծ մտածումներով գրաւուած։ Ապագայի աղէտ ծրագիրներու վրայ չէր խօսուեր այլ եւս։ Ամիրային Թոռան յանկարծական երեւումը կասեցուցեր է զիրենք իրենց միաձուլ խոյանքին մէջ։ Ցուրտ հով մը կը փչէր։

Իր աչքին առջեւ պարզուած տեսարանին անտարբեր մնալու իր ձիգերուն հակառակ, աղջիկը կը ասնջուէր, ներքին խուլ և ասեղ մրրիկէ մը տարուբերուելով։ Կեանքը զոր ապերասանօրէն կ'ապրէր հիմա բարիզուհին ամիրային Թոռանը մօտ, իր երբեմնի կեանքն էր, երազի մը պէս ապրուած։ Իր պատուի, իր անձնատուութեան գնովը վաստակած աթոռին վրայ ուրիշ մը եկեր բազմեր էր։ Այս լսիրոյ յափշտակութեան դէմ իր հոգիին մէջէն ասաւոր բողոք մը կը ծառանար։ Ցոփուհիի մը շուրջը սփռուած մանրակրկիտ գուրգուրանքի ու մեծարանքի այդ փուիկոտութիւնը ցոյց մը կը թուէր իրեն՝ իրեն դէմ ստրքուած։ Երբեմն, հրաբուխի մը պէս իր մէջ կեռային՝ նորէն առաջուան անուշ յուզմունքով, հրաշալի սարսուռներով անկաղձուն կեանքին վերադառնալու խօլ ցանկութիւնը։ Ցեռոյ,—եւ գուցէ ամէնէն աւելի—ո՞րքան տպաւորիչ եղեր էր ամիրային Թոռան նոր երեւումը՝ իր բարիզեան հովին տակ։ Երիտասարդը պարզապէս հոյակապ էր։ Բարիզը նոր հրապոյրներ տուեր էր անոր։ Հասակը կարծես աւելի նրբացեր, ճկունցեր, չքնեղցեր էր։ Ազնուականի նրբութիւն մը կը թրթռար անոր անսագիտ չարժուձեւին, խօսուածքին, խնդուածքին մէջ։ Բիրտ ու կոպիտ բանը զոր Սոֆի առաջ երբեմն տեսեր էր անոր վրայ, բոլորովին ջնջուած էր, տեղի տալով անուշ, հեզ, աղապատալից բանի մը։

Արշակի այս զգեցած տեսքին առջեւ, Սոֆի երբեմն իր բոլոր վրէժխնդրութեան փչիրը կը զբաղ, մոռցուցեր ոճիրին որով ան մեղապարտ եղած էր, եւ տիրապետուիլը նոր զգացումէ մը, որուն տակէն ինքը չէր ուզեր հաւատալ, անոր ամբողջ եղեռնականութենէն սարսափեցաւ։ Նորէ՞ն սիրէր այդ ազան, այն ամէն բանէն յետոյ զոր անիկա ըրած էր իրեն։

Հիմակ, ա՛լ քով քովի էին անոնք, երկու դէմքերը, որոնք իր մանկամարդ աղջիկի թեթեւ ու յեղ եղուկ հոգին ան նընկարագրելիօրէն հակընդդէմ յուզմունքներու խառնարան մը ըրած էին. ամիրային Թոռը եւ ձկնորին ազան։ Ուխտասիրելի բաղդատութեան մը տակ ինքզինքն մէջ սկսաւ գալարուիլ Նորէն իր տկար հոգին։ Շատ, չա՛տ հեռու դասաւ հիմա ինքզինքը մէկէնիմէկ, այն զարմանալի տրամադրութենէն, որուն ընկճումին հընդանդեր էր կուրօրէն, մեքենականօրէն, քնաչրջիկի մը պէս, և որ զինքը մղեր էր երթալ դատելու ձկնորին այդ խաւար տղան՝ իր անկումին մէջ, իր անընչանութեանը, իր ոչնչացումին մէջ։ Ամիրային մեծաշուք Թոռանը քով ո՛ինչ եղկելի պատկեր մը կ'ըլլար խեղճ Համբիկ էր դեռ չոչորդի ձեւովը, կեանքն անդին միշտ նայելու իր խեղճուկ կերպովը։ Կարծես ան չինուած էր միւս անգի տակեր, խեղկորոյտ կեանքին համար տրուն մղեր էր զինքը սիրոյ մերժում մը։ Իր տագնապներուն մէջ, Սոֆի հիմա կը մտածէր այն զգացումին վրայ որուն հնազանդեր էր Համբիկը մինչև հոս բերելու համար։ Իր անկումին ցաւը ատոր մղեր էր զինքը,— ուրիշի մը ցաւը ամօքելու մխիթարութեան։ Մանրակրկիտ վերլուծմամբ մը հասկցաւ թէ սէրը գործ չէր ունեցած ատոր մէջ։

Բայց նորէն սրտի ու մտքի անդարութեան բպէներուն, աղջիկը խորունկ զղջումներ կ'ունենար իր այս մեղաւոր մտածումներուն համար։ Իր ապաշխարութիւնը կը փնտռէր հակակրանքի հաստատումի մը մէջ դէպի խեղճ ազան, որ իր չուրջը ստեղծուած քաղաքին մէջ կը խարխափէր՝ իր քայլերուն ճամբան որոնելով վարանոտ ու չուարած, հեռաւոր ելքին լոյսը փնտռելով ընդուռնան։

Գիշի մը անգամ, կանգնելի լոյսեր տեսաւ աղջկանը նայուածքին մէջ, երբ Ֆրանսուհին, իր արդուզարդին անուշաբոյր և թրթռուն չքեղութեանը մէջ, իրենց առջեւէն կ'անցնէր՝ տոքթորին հետ, անոր թեւէն կախուած։ Ինչո՞ւ Սոֆի ատանկ կը նայեր այդ զոյգին, աչքին մէջ նախանձի փայլատակումներով։

— Կը հաւնի՞ ս սրտոնց, հարցուց օր մը Համբիկ, Սոֆիին թեւը բռնելով, երբ տոքթորն ու բարիզուհին անցան գացին այդպէս։

— Կ'ատե՛մ, ըսաւ Սոֆի խորունկ ձայնով մը, սեղմ ակռաներուն միջէն։

— Աղջի՛կը թէ միւսը, հարցուց նորէն Համբիկ։

Սոֆի՝ տղուն նայեցաւ, չուարած։

— Երկո՛ւքն ալ։ ըսաւ պզտիկ վարանումով մը։

— Մ'վ գիտէ, մտածեց անտառներու նախկին պարիկը՝ լոյն չունչ մը քաշելով։

Սակայն, փոքրիկը միայն ձկնորին տղուն և լուսցարարուհիին աղջկանը մէջ չէր որ կը յարձակար խուլ ու ասեղ պըռուտքներով։ Ամիրային Թոռան երեսը նոր մրրիկ մը կը բարձրանար, որուն ուժգնութենէն կը դողդղար իր ախտաւոր հոգին։ Սոֆիին համար հրայրքոտ կիրքի մը վերարթնումն էր ատ։ Ի սկզբան, չուզեց հաւատալ ասանկ ան՝ նարին բանի մը։ Եւ ամէն անգամ որ՝ հակառակ իրեն՝ անոր վրայ խուզարկու աչք մը պտցընելուն՝ տեսնել կարծեց պատեհ հրապոյրներ որոնք առաջ խուսափած էին իրմէ, իսկոյն գնաց անձնատուր ըլլալու բարիզուհիին ինքնակարկառ շնորհներուն, խելայեղիչ ցնցումներու մէջ միւսը մոռնալու համար։ Բայց ասանկ պայքարի մը մէջ ո՛րքան պիտի կրնար դիմանալ այնքան թեթեւ որքան մոլի հոգի մը, ինչպիսին էր ամիրային Թոռանը հոգին։ Ընդդիմութեան քանի մը պզտիկ փորձերէ ետք, անիկա իր զգայարաններուն ծարաւակէզ պահանջներուն յանձնեց ինքզինքը, գլխիվայր տարաւեցաւ։

— Մ'վ գիտէ, մտածեց անտառներու նախկին պարիկը՝ լոյն չունչ մը քաշելով։

Սակայն, փոքրիկը միայն ձկնորին տղուն և լուսցարարուհիին աղջկանը մէջ չէր որ կը յարձակար խուլ ու ասեղ պըռուտքներով։ Ամիրային Թոռան երեսը նոր մրրիկ մը կը բարձրանար, որուն ուժգնութենէն կը դողդղար իր ախտաւոր հոգին։ Սոֆիին համար հրայրքոտ կիրքի մը վերարթնումն էր ատ։ Ի սկզբան, չուզեց հաւատալ ասանկ ան՝ նարին բանի մը։ Եւ ամէն անգամ որ՝ հակառակ իրեն՝ անոր վրայ խուզարկու աչք մը պտցընելուն՝ տեսնել կարծեց պատեհ հրապոյրներ որոնք առաջ խուսափած էին իրմէ, իսկոյն գնաց անձնատուր ըլլալու բարիզուհիին ինքնակարկառ շնորհներուն, խելայեղիչ ցնցումներու մէջ միւսը մոռնալու համար։ Բայց ասանկ պայքարի մը մէջ ո՛րքան պիտի կրնար դիմանալ այնքան թեթեւ որքան մոլի հոգի մը, ինչպիսին էր ամիրային Թոռանը հոգին։ Ընդդիմութեան քանի մը պզտիկ փորձերէ ետք, անիկա իր զգայարաններուն ծարաւակէզ պահանջներուն յանձնեց ինքզինքը, գլխիվայր տարաւեցաւ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՒԻ

Տխուր լուր մը կը հասնի մեզ։ Մալաթիոյ Ազգային երեսփոխան Ցակոբ էֆ. Ագիլեան, որ ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է և յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի այս առաւ., ժամը 4ին։ Հանգուցեալը, մտացի և զուարճախօս, մեր Ազգային Ժողովին ազն էր ու յաճախ իր յանդգնաբանութիւնները, օրինք ընդհանրապէս ուղղուած կ'ըլլային լեզուփոխական կուսակցութիւնեան դէմ, ընդհանուր ծիծաղ յառաջ կը բերէին։ Կարելի է ըսել որ մեր Ժողովին Պոտաիլ ա'Ասոն էր, անոր չափ պահպանողական և անոր չափ ալ ազատախօս ու սրամիտ։

Իր անունը միայն երկու տարիէ ի վեր լուսեցաւ Թերթերու մէջ, քանզի մինչև այն ատեն Ազգիլեան հեռու մնացած էր ազգային կեանքէ, բոլորովին անձնատուր ըլլալով Հանրային Պարտուց վարչութեան մէջ ունեցած պաշտօնին։ Եղեռնփոխանէներու հանդէպ բռնած իր կասաղի դիրքը զինքը ժողովրդականացուցին և այսօր լրագիր գրագրող մը չի կայ որ իր անունը չգիտնայ։

Դաշնակցականները այնչափ կ'ատէին զինքը որ նոյնիսկ ապօրէն միջոցներու դիմեցին իր Մալաթիոյ երեսփոխանութիւնը ջնջելու և տեղը իրենցմէ մէկը ընտրել տալու համար։ Այդ խնդիրն ալ բաւական խօսեցուց իր վրայ։

Ազգային Ժողովին վերջին նիստերէն մէկուն մէջ, երբ այդ Մալաթիոյ ընտրութեան հարցը կը յուզուէր, Ագիլեան գոչեց, որքան որ կրնայ գոչել տկար ու անկեալ ծերունի մը.

— Մինչև որ չ'հեռնիմ այս աթոռը մէկու մը չեմ ի տար։

Եւ ահա՛ իր խօսքը պահեց։

Կը մտածեմ որ Դաշնակցականները դժգոհ պիտի մնան Ագիլեանի մահը լսելով։ Մալաթիոյ նոր երեսփոխանի մը ապօրէն ընտրութիւնը, մինչ Ագիլեանը կար արդէն օրինաւորապէս ընտրուած, «խնգիր» մըն էր որ դեռ երկար ատեն պիտի չանգործուէր, «սկզբունքային հարց» մը պիտի դառնար, գաւառը կեդրոնին, կեդրոնը գաւառին դէմ հանելու պիտի ծառայէր, ցոյցերու և մթինկներու, դասախօսութիւններու և հեռագիրներու աեղի պիտի տար, վերջապէս հարցերքը պիտի զբաղցնէր։ և ահա՛ Ագիլեան ի դերև կը հանէ այդ ամէնքը իր մահուամբը։

Դուցէ դիտմամբ մեռաւ օրպէս զի այս խաղը խաղայ Դաշնակցութեան։ Գանէ իրենցմէ չատեր այդպէս պիտի մտածեն։

Այսպէս ուրեմն, պարթեւեան նեռ մը կ'արձակէ ու կ'երթայ։ Երթա՛յ բարով։

Հանգիստ իր ոսկորներուն։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏՍԱՆ

ԽՍՈՒՆ ԺՈՂՈՎ

Խսուն ժողովը իր երեկի նիստին մէջ, զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.— Ուսումն. խորհուրդը ընդարձակ տեղեկագրով մը պարզած էր իր տեսութիւնները և մեկնութիւնները ազգ. կրթ. կանոնագրին բարեփոխման 4ՐԴ. յօդուածին նկատմամբ։ Ժողովս ուշադրութեան առաւ զայն և խորհրդակցութիւն կատարեց թէ Թաղ. Խորհուրդները իրաւունք ունին թէ ոչ կրթական պաշտօնեաներ ճամբելու արտերջանին վերջ և մեծամասնութեամբ ընդունեց որ Թաղ. խորհուրդները դպրոցական տարւոյն վերջը իրաւունք ունին կրթական պաշտօնեաները դադրեցնելու ըստ 4ՐԴ յօդուածի տրամադրութեանց։ Բայց միւս կողմէ ժողովը նկատելով որ Թաղ. խորհուրդներն ալ պատասխանատուութիւն ունին իրենց վարժարանց համար և Սահմանադրութեան սկզբունքներուն համաձայն իրաւանց և պարտուց հիմը կը կազմէ արդարութիւնը, և երբ օձէ բոլոր տեղի ունենայ՝ արդարութեան գործադրութեան համար, անհրաժեշտ է բացատրութիւն պահանջել, ժողովը հաստատեց նաեւ որ Թաղ. խորհուրդներն ալ պարտաւոր են տեղի ունեցած բողոքներուն վրայ բացատրութիւն տալ։ 2.— Բերայի Թաղ. խորհուրդը գրով մը կը յայտնէր թէ Սահ. Ռամկավար կուսակցութեան Բերայի Ակումբը ժողովրդական զարգացման մղում տալու համար փափաք կը յայտնէ գիշերային դասախօսութիւններ կազմել և կը խնդրէ այս նպատակին իրագործման համար չաթաթը երեք գիշեր տրամադրել Թաղին ազգ. վարժարանց օրաններէն մէկը և հրաւանգ կը խնդրէր այս մասին։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ խնդիրը և դիտելով որ այդ մասին չրջաբերական ղրկուած է և Թաղ. խորհուրդը իր իրաւասութեան սահմանին մէջն է, պէտք եղած կարգադրութիւնները ընել և հարկ եղած սպասելութիւնները սատանալով, տնօրինել կարեւորը, օրոյց ըստ այսմ պատասխանել Թաղ. խորհուրդին։ 3.— Ազգ. Երեսփոխան Ցակոբ էֆ. Ագիլեան մեռած ըլլալով, անոր պաշտօնին բերմամբ իր յիշատակին յարգանք մը ըլլալու համար, օրոյց գրել Մայր Դիւանին այս մասին կարեւորը տեսնելու, ինչպէս նաեւ խնդրել Տ. Հմայեակ Սրբազանէ, ներկայ գտնուիլ յուզարկաւորութեան որ տեղի պիտի ունենայ այսօր ժամը 4ին Մայր եկեղեցւոյ մէջ։

ՈՒՍՍՄՈՒՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումն. Խորհուրդը զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.— Տարօնի առաջնորդ Նէրսէս Սրբազան գրած էր թէ Մարգար Պօղոսեանի 50,000 բուպլիի կապակը Հայրապետական հրամանաւ Մ. Կարապետ վանքի վարժարանին յատկացուած է։ Բաղաք. Ժողովը այս գիրը

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԳՐՈՒԱԳԾԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱԾ ՍԷՐ

— Սոֆի, ըսաւ, երթանք ցամաք տեղէն... հոս դժբախտութիւնը կը սպասէ մեզի։

— Զէ, յամառեցաւ աղջիկը, դեռ ժամանակը չէ, մնանք...

Համբիկ չպատասխանեց, լոյն չունչ մը առաւ միայն։ Բարիզէն՝ այդ զոյգին գալէն ի վեր, իրենց փոխադարձ վերաբերումին մէջ ջերմութեան պակաս մը գոյացաւ։ Ա՛լ առջի սրտաբուխ փարումովը չէին փարեր իրարու։ Իրարու ձեռք բռնած տեսնելն ի՛նչ ցաւուս որ կը զգային՝ ա՛լ առաջուան քաղցրութիւնը չունէր։ Երկար ատեն լուռ ու մունջ կը մընային, ծանրաթախիծ մտածումներով գրաւուած։ Ապագայի աղէտ ծրագիրներու վրայ չէր խօսուեր այլ եւս։ Ամիրային Թոռան յանկարծական երեւումը կասեցուցեր է զիրենք իրենց միաձուլ խոյանքին մէջ։ Ցուրտ հով մը կը փչէր։

Իր աչքին առջեւ պարզուած տեսարանին անտարբեր մնալու իր ձիգերուն հակառակ, աղջիկը կը ասնջուէր, ներքին խուլ և ասեղ մրրիկէ մը տարուբերուելով։ Կեանքը զոր ապերասանօրէն կ'ապրէր հիմա բարիզուհին ամիրային Թոռանը մօտ, իր երբեմնի կեանքն էր, երազի մը պէս ապրուած։ Իր պատուի, իր անձնատուութեան գնովը վաստակած աթոռին վրայ ուրիշ մը եկեր բազմեր էր։ Այս լսիրոյ յափշտակութեան դէմ իր հոգիին մէջէն ասաւոր բողոք մը կը ծառանար։ Ցոփուհիի մը շուրջը սփռուած մանրակրկիտ գուրգուրանքի ու մեծարանքի այդ փուիկոտութիւնը ցոյց մը կը թուէր իրեն՝ իրեն դէմ ստրքուած։ Երբեմն, հրաբուխի մը պէս իր մէջ կեռային՝ նորէն առաջուան անուշ յուզմունքով, հրաշալի սարսուռներով անկաղձուն կեանքին վերադառնալու խուլ ցանկութիւնը։ Ցեռոյ,—եւ գուցէ ամէնէն աւելի—ո՞րքան տպաւորիչ եղեր էր ամիրային Թոռան նոր երեւումը՝ իր բարիզեան հովին տակ։ Երիտասարդը պարզապէս հոյակապ էր։ Բարիզը նոր հրապոյրներ տուեր էր անոր։ Հասակը կարծես աւելի նրբացեր, ճկունցեր, չքնեղցեր էր։ Ազնուականի նրբութիւն մը կը թրթռար անոր անսագիտ չարժուձեւին, խօսուածքին, խնդուածքին մէջ։ Բիրտ ու կոպիտ բանը զոր Սոֆի առաջ երբեմն տեսեր էր անոր վրայ, բոլորովին ջնջուած էր, տեղի տալով անուշ, հեզ, աղապատալից բանի մը։

Արշակի այս զգեցած տեսքին առջեւ, Սոֆի երբեմն իր բոլոր վրէժխնդրութեան փչիրը կը զբաղ, մոռցուցեր ոճիրին որով ան մեղապարտ եղած էր, եւ տիրապետուիլը նոր զգացումէ մը, որուն տակէն ինքը չէր ուզեր հաւատալ, անոր ամբողջ եղեռնականութենէն սարսափեցաւ։ Նորէ՞ն սիրէր այդ ազան, այն ամէն բանէն յետոյ զոր անիկա ըրած էր իրեն։

Հիմակ, ա՛լ քով քովի էին անոնք, երկու դէմքերը, որոնք իր մանկամարդ աղջիկի թեթեւ ու յեղ եղուկ հոգին ան ընկարագրելիօրէն հակընդդէմ յուզմունքներու խառնարան մը ըրած էին. ամիրային Թոռը եւ ձկնորին ազան։ Ուխտասիրելի բաղդատութեան մը տակ ինքզինքն մէջ սկսաւ գալարուիլ Նորէն իր տկար հոգին։ Շատ, չա՛տ հեռու դասաւ հիմա ինքզինքը մէկէնիմէկ, այն զարմանալի տրամադրութենէն, որուն ընկճումին հընդանդեր էր կուրօրէն, մեքենականօրէն, քնաչրջիկի մը պէս, և որ զինքը մղեր էր երթալ դատելու ձկնորին այդ խաւար տղան՝ իր անկումին մէջ, իր անընչանութեանը, իր ոչնչացումին մէջ։ Ամիրային մեծաշուք Թոռանը քով ո՛ինչ եղկելի պատկեր մը կ'ըլլար խեղճ Համբիկ էր դեռ չոչորդի ձեւովը, կեանքն անդին միշտ նայելու իր խեղճուկ կերպովը։ Կարծես ան չինուած էր միւս անգի տակեր, խեղկորոյտ կեանքին համար տրուն մղեր էր զինքը սիրոյ մերժում մը։ Իր տագնապներուն մէջ, Սոֆի հիմա կը մտածէր այն զգացումին վրայ որուն հնազանդեր էր Համբիկը մինչև հոս բերելու համար։ Իր անկումին ցաւը ատոր մղեր էր զինքը,— ուրիշի մը ցաւը ամօքելու մխիթարութեան։ Մանրակրկիտ վերլուծմամբ մը հասկցաւ թէ սէրը գործ չէր ունեցած ատոր մէջ։

Բայց նորէն սրտի ու մտքի անդարութեան բպէներուն, աղջիկը խորունկ զղջումներ կ'ունենար իր այս մեղաւոր մտածումներուն համար։ Իր ապաշխարութիւնը կը փնտռէր հակակրանքի հաստատումի մը մէ

յղած էր նախ անձեսականին և յետոյ Ուսումնականին որ կարգ մը մանկավարժական տեսակէտով ճարտարապետական հրահանգներ յանձնարարելով, խնդրեց վարչութենէն որ խնդիրը վանօրէից խորհուրդին ալ յղուի իբրեւ վանքապատկան խնդիր։ 2.—Պէշիքթաշի Թաղ. խորհուրդը ի պատասխան Ուսումն. Խորհուրդի դիտողագրին, պաշտպանած էր տեսուչ Պ. Ք. Շահպազը իբրեւ կարող ուսուցիչ։ Որոշուեցաւ պատասխանել թէ տեսուչ մը դատ.-ուսուցչի կամ մանկավարժի մասնագէտ վկայական ունենալու է ըստ կազմ. կանոնագրի։—Խորհուրդը զրաղեցաւ զանազան վկայականներու ուշութեան որոշումով և ուրիշ խնդիրներով։

ՅՈՎ. ՇԱՀՆԱԶԱՐԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Ղալաթիոյ կեդր. վարժարանի խնամակալութեան անդամներէն Յովհ. էֆ. Շահնազար, երէկ իր հրաժարականը ներկայացուց Ազգ. Վարչութեան, որ միաձայնութեամբ ընդունեց։ բացի մէկ քանի նայէ մը, որ կ'առաջարկէր մերժել։

ԴԷՒՈՆԴ Վ.ԴՐ. ՄԱՔՍՈՒՏԵԱՆ

Ինչպէս յայտնի է ներուաղէմապատկան հողերէն մէկ մասը Մաքսուտեան Դէւոնդ վրդ.ի անուան ըլլալով, այս վերջինը ձեռնարկեր ըրած էր զայն ծախելու համար։ Այս պարագան իմացուած ըլլալով։ երէկուան Խառն Ժողովին մէջ, ժողովականներէ օմանք խնդիր ըրին և առաջարկեցին Ս. Պատրիարք հօր, ժողովին ներկայութեան կոչել ի՛չեալը և իրմէ գրաւոր խոստում առնել՝ նոյն հողերու ապահովութեան մասին։ Նախագահ Սրբազանը խոստացաւ այս շաբթուան ընթացքին մէջ ի՛չեալը Պատրիարքարան հրաւիրել և ըստ այնմ կարգադրութիւն մը ընել։ Միւս կողմէ վարչութեան որոշմամբ թաղիր մը դրուեցաւ պատկանալ իշխանութեան որպէս զի վանքապատկան հողերու առուծախի գործողութիւնը յետաձգուի։ Այս թաղիրը այսօր գործակատարութեան կողմէ Բ. Դուռ պիտի ներկայացուի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԹՂԹԵՐԸ

Երուսաղէմի գործերուն վերաբերեալ կարգ մը թուղթեր եւ նամակներ կը մնային Լեւոն էֆ. Սաաթճեանի քովէ։ Թէև առջի օր Խառն Ժողովին կողմէ նամակ գրուեցաւ, բայց չգիտցուիր ի՞նչպէս, նամակը չէ տարուեր հասցէին և երէկ երբ ժողովականներ այս առթիւ հեռաքրքրուեցան, բարապանները յայտարարեցին որ նամակ չէ տրուեր իրենց։ Երէկ նոր նամակով մը անմիջապէս Ղալաթիա բերուեցան այդ պաշտօնաթուղթերը։

ԵՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Խառն Ժողովը երէկ չկրցաւ զբաղիլ կրթական խնդրով։ Այս առթիւ ժողովին մէջ կարդացուեցաւ կրթական նախարարութեան կողմէ Պատրիարքարան ուղղուած թէզքերէ մը որով կը հարցուէր թէ՝ քօլէրայի համաճարակին առթիւ Պատրիարքարանը ազգ. վարժարաններու համար առողջապահական ի՞նչ միջոցներ ձեռք առած է. միեւնոյն առթիւ, նոյն թէզքերէով կը ծանուցանէր թէ՝ կրթական քննիչները երբ ո՛և է ազգ. վարժարան երթան, տնօրէնները պարտաւոր են ուշադիր տեղեկութիւններ անմիջապէս ներկայացնելու՝ որովհետեւ հակառակ պարագային պատասխանատու կը մնան և օրինական տրամադրութիւններու կ'ենթարկուին։ Որոշուեցաւ թէ այս թէզքերէի բովանդակութեան և Յէ միւս խնդիրներու մասին յառաջիկայ Խառն Ժողովին մէջ վերջնական խորհրդակցութիւններ կատարել և բան այնմ պատասխանը։

ԿԵՐԴԱՒՈՒՆԻ ՑԱՅՏԱՑԻ ԽՆԴԻՐԸ

Խառն Ժողովի վերջին մէկ քանի նիստերուն մէջ կրօն. Ժողովոյ անդամներէն օմանք դիտողութիւն ըրած են Ս. Պատրիարք հօր, պաշտօնապէս կարգադրած եղած Տաճատ վրդ.Ոսկանեանիմ ասին որ կը համարձակի եկեղեցականի տարազով չրջիլ մայրաքաղաքի մէջ։ Նոյն իսկ քահանայ անդամ մը յայտարարեց թէ՝ ի՛չեալը կը մուրար և թէ տեսնուած է գինետուներու մէջ։ Պահանջուեր է նաեւ որ Ս. Պատրիարքը գրէ դատական նախարարութեան որպէս զի Տաճատ Ոսկանեանը արգիլուի վարդապետի տարազով ման գալէ վերջ պարտուելէ։ Բայց զարմանալի է որ ժողովականներու այս չա՛տ բանաւոր և իրաւացի դիտողութիւնը չէ գործադրուեր ո՛չ Ս. Պատրիարք հօր և ո՛չ ալ Փոխանորդարանին կողմէ։ Վերջապէս պէտք է որոշել թէ այդ մարդը վարդապե՞տ է թէ ոչ։

ՄԱԼԱԹԻՈՅ ԱԶԳ. ԵՐԵՍԻՓՈՒՆԸ

Յուսով կը լսենք մեր Մալաթիոյ Ազգ. երեսփոխան Յակոբ էֆ. Ագիլեանի, յետ երկարատև հիւանդութեան։ Հանգուցեալը Թիֆլիսի Ներսէսեան վարժարանին նախկին աշակերտներէն, երկար տարի վարած է ուսուցչական պաշտօններ և Սլաւական լեզուներու թարգման է եղած է Հանր. Պարտուց վարչութեան մէջ։ Ազգային կանոնի մէջ փարձառու էր հանգուցեալը և համակրելի դէմք մը՝ Ազգ. Ժողովին մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը տեղի կունենայ այսօր Մայր եկեղեցւոյ մէջ՝ ժամը 4ին։ Մեր ցաւակցութիւնները։

ԱՐՄԱՆՑԻ Վ.ԱՆԴԸ

Դպրեվանքի խնամակալութիւնը երէկ նիստ գումարեց Ս. Պատրիարք հօր նախագահութեամբ։ Ներկայ էին նաև փոխ-վանահայր Մերոբոպ Ծ.վրդ. Նարոյեան և Տ. Ոսկի քհ. Պիպան։ Ժողովը խորհրդակցութիւններ կատարեց նոր դասարանի մը պիտաէին կազմութեանը համար։ Խորհրդակցութիւններ կատարուեցան նաև վանքապատկան գրաւուած հողերու մասին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Սահմանադրութեան վերահաստատման առաջին օրերէն իսկ զուտ Օսմանեան պանքա մը հաստատելու գաղափարը մշտեղ դրուեցաւ, տեղական դրամագլուխներով իբրեւ անհրաժեշտ պէտք մը երկրին անտեսական և առեւտրական զարգացման, սակայն դժբախտաբար բեռ սիոնէրական խռովութիւնները, մարտ 31ի դէպքը, և ն. արգելք եղան այս գեղեցիկ գաղափարին իրագործման։

Այժմ ուրախ ենք յայտարարելու որ վերջապէս «Թուրքիոյ Պանքա» անունին տակ հիմնուած է այս դրամատունը որ հզօր ազդակ մը ըլլալու սահմանուած է երկրին նիւթական յառաջդիմութեան։

Մեր ընթերցողները թերթիս այս օրուան համարին մէջ պիտի գտնեն սոյն հաստատութեան կանոնագրութեան առաջին մասը։

Զմռնանք ըսելու որ սոյն հաստատութիւնը արդէն իսկ իր կեդրոնը որոշած է Պոլսոյ կողմը, Օսմանեան նորաշէն փոսթայի եռաւի փողոցը, «Վիլլը պանք Ֆէրայն»ի կից և մօտերս պիտի սկսի գործառնութեանց։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԵԾ ՌՍՉՄԱՓՈՐՁԵՐԸ

Էթիրէէն կը հեռագրեն թէ Ֆոն Տէր Կոլց փաշա Լիւլէ-Պուրկազի կայարանը իջած է։ Հրամաններ տրուած են 80,000 հոգիի համար պարէն պատրաստելու, որոնք ռազմափարձերուն կը մասնակցին։

ՊԱՂՏԻՏԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԻՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Հակառակ կարգ մը թերթերու կողմէ հրատարակուած հերքումներուն, Պաղտատի կուսակալ և Զ. զօրաբանակի հրամանատար Նազըմ փաշա հրաժարական տուած է։ Կ'ըսուի թէ այդ հրաժարականին պատճառ եղած է այն անհամաձայնութիւնը, որ կուսակալին և հանրօգուտ շինութեանց նախարարին միջեւ ծագած է, ելեքտրական երկաթուղիի մենաշնորհը օտար ընկերութեան մը տալուելուն հետեւանքով։ Այդ արտօնութիւնը տրուած էր առանց հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հաւանութեանը։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Զրոյց կը չրջի թէ հելլենական դեսպան Պ. Կրիբարիս, որ այսօր պիտի մեկնէր մայրաքաղաքէ, իր ուղեւորութիւնը յետաձգած է Թուրքեւհելլէն յարաբերութիւնները տարբեր դարձուածք մը առած ըլլալուն համար։

ԷՆՎԷՐ ՊԷՅ

Պերլինի օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ Էնվէր պէյ, որ մայրաքաղաքէ կը գտնուի քանի մը օրէ ի վեր, երէկ, Սուլթանին ներկայացաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Պուլկար կառավարութիւնը որոշած է 5,800,000 ֆրանքի փոխառութիւն մը կնքել Ռատոմիրէն Տուպնիցա երկաթուղիի գիծ մը չինելու, որ ռազմագիտական մեծ կարեւորութիւն ունի։

ԳԵՏԻՆԵՐՈՒ ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄԸ

Մաս առ մաս կը ծախուի գետին մը որ կը գտնուի Յէլէր Եօլի կայարանին և Դալամշի նաւամատոյցին մօտ, Ֆուատ փաշայի քէօշկին դիմաց, ծովեզերքը եւ երկաթուղիի ճամբուն վրայ։ Ինը բաժնի մասերէ կը բաղկանայ այս գետինը և իւրաքանչիւր մասը չորս հարիւր լիրանէն մինչեւ վեց հարիւր քառակուսի արշին տարածութիւն ունի։ Այս գետնին մասերը խիստ ածան գնով կը ծախուին և փոխարժէքը մասնավճարներով կը գանձուի։ Վճարման պայմանաժամը մինչեւ երեք տարի կրնայ երկարաձգուիլ։ Մարմարայի վրայ կը նայի այս գետինը և հիանալի տեսարան մը ունի իր առջեւ։ Զորս մէթր խորութեամբ անուշ ջուրի հոր մը ունի։ Բիչ առենէն՝ այս գետիններուն արժէքը պիտի տասնապատկուի տեղին արտակարգ կարեւորութեանը պատճառաւ։ Այս հողերուն վրայ չինուած երկու տուներէն մէկը 90 օսկիի և միւսը 50 օսկիի վարձու տրուած է ամրան եղանակին համար։ Խիստ մօտերը կը գտնուին երեքէն հինգ հազար օսկի արժող քէօշկեր։ Կայսր. իշխաններուն համար ծովի բաղնիք մը չինուած է այդ գետնին ճիշտ առջեւը։ Այդ գետնին մէկ արշինը քսանչինգ դրուշ կ'արժէ առնուազն։ Վաճառման գործողութիւնները դեռ չատրած փութացէք Ղալաթիա Բիւլիւք Թիւնէլ խան, Թիւ 7, Բրէտի Բօրիւլէր օթման քօմանիթ ընկերութեան։ Պոլսոյ ճիւղը կը գտնուի, Ֆէրուէ պէյ խան, Թիւ 5, 6 և 7։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

BANQUE DE TURQUIE

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՊԱՆՔԱ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ԳԼՈՒԽ

ԱՆՈՒՆ, ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻ, ՏԵՒՈՂՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՆՊԱՏԱԿ

ԵՕԴ. 1.—Սառորագրեալներուն, Բարձր. Սանիյա Սուլթանութիւնին որդի Բարձր. բբէնս Անմէտ Լութֆուլլահ պէյի, Ամասիոյ երեսփ. զնդապետ Իսմայիլ Հաքգը պէյի, Ֆրանսական գաղթականութեանց պատուակալ վարիչ և Պատուոյ լէգէոնի ասպետ Պ. Ալֆրէտ Տիւրանի և Պ. Ժոսէ Բամփֆի միջեւ Օսմանեան Անանուն Ընկերութիւն մը կազմուած է։

ԵՕԴ. 2.—Ընկերութեան անունն է «Պանք տը Թիւրքի»(Թուրքիոյ պանքա) և ենթարկուած է օսմանեան կայսրութեան արդի և ապագային դրութիւնք օրէնքներուն և կանոններուն։

ԵՕԴ. 3.—Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Պոլիս։Վարչական Խորհուրդին որոշումով ընկերութիւնը պիտի կրնայ թէ՛ օսմանեան կայսրութեան և թէ օտար երկիրներու մէջ իր օգտակար տեսած թիւով մասնաճիւղեր և գործակալութիւններ հաստատել։

ԵՕԴ. 4.—Ընկերութեան տեւողութիւնն է յիսուն տարի. ներկայ Կանոնագրութեան կառավարութեան կողմէ վաւերացուած ըլլալը հաստատող Կայսերական ֆիրմանին հրատարակութեան թուականէն սկսելով։

ԵՕԴ. 5.—Ընկերութիւնը հետեւեալ գործառնութիւնները պիտի ընէ.—Ա.) Կայսերական կառավարութեան, պետական պաշտօնատուններու և կամ ուրիշ ո՛և է անձերու հետ բանակցիլ ժամանակաւոր և ուրիշ ներքին ու արտաքին փոխառութիւններ ընելու և այս կարգի փոխառութեանց մասնակից ըլլալու համար։ Բ.) Ընդհանրապէս ամէն տեսակ ապահովութիւններու փոխարէն,— արժեթուղթ, վաճառք և օրէնքի համաձայն չարժուն կամ անչարժ ստացուածք, վարանիթ դրութեամբ աւանդ ձգուած և ամէն տեսակ թուղթեր, ոսկի և արծաթ առարկաներ,—փոխառութիւն ընել։ Գ) Վարկ բանալ, չէքի, առպիթրաժի, փոխանակագրի և առեւտրական թուղթեր զեղչելու, ամէն տեսակ գործառնութիւններ վերջապէս, երկրին օրէնքին և սովորութեան համաձայն։ Պանքայի Ընկերութեան մը ծանմանին մէջ եղող առեւտրական, ճարտարարուեստի, երկրագործութեան և յանձնակատարութեան ամէն ձեռնարկ ընել, Բացի պանքոտմս հանելէ, որ մասնաւոր արտօնութեամբ մը կրնայ ըլլալ, ամէն տեսակ արժեթուղթեր գնել ու ծախել։ Դ) Ձեռնարկել և կամ քօմանտիթէի ու չահակիցի հանգամանքով մասնակից ըլլալ առեւտրական, ելեւէջական, ճարտարարուեստի և երկրագործական ամէն տեսակ ձեռնարկներու, երկաթուղիներ չինելու, հասարակական ճամբաներ և ջրանցքներ բանալու, հանք չահագործելու, տօքր կառուցանելու, առեւտրական ճարտարագործական և երկրագործական ամէն տեսակ գործերու, ինչպէս նաեւ հանրօգուտ տեւէ ձեռնարկի մը։ Ե) Ռէտիի դրութեամբ և կամ օրոշ եղանակով մը՝ սանձնել սասանորդի և ասոր նման պետական հայոյթներու գանձումը և մասնակցիլ նոյնին կամ առեւտրական պարտաթուղթեր, հրապարակ հանելու։

Բ. ԳԼՈՒԽ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

ԵՕԴ. 6.—Ընկերութեան դրամագլուխն է հինգ հարիւր լիսուն հազար ou մանեան ոսկի, բաժնուած՝ իւրաքանչիւրը մէկ ոսկինոց 550,000 բաժնեթուղթերու։ Ընդհանուր Ժողովին որոշումով, դրամագլուխը կրնայ 50 % համեմատութեամբ աւելնալ։ Ասկէ աւելի բարձրացնելու համար կառավարութեան հաւանութիւնը առնել պէտք է։ Սառորագրուած բաժնեթուղթերը հնգեւեալ կերպով պիտի վճարուին.—Սառորագրած ատեն, հիմնադիրներուն որոշած մասնավճարը, որ սառորագրած գումարին մէկ տասներորդէն նուազ չի կրնար ըլլալ։ Մնացորդը, Ընկերութեան պէտքերուն համեմատ, զրոս Վարչական Խորհուրդը Պոլսոյ մէջ ամենէն ծաւալած երկու թերթերու միջոցով (որոնց մէկը Թուրքերէն) պիտի յայտարարէ և կամ յանձնարարուած նամակով բաժնեէրերն պիտի իմացնէ. Ընկերութիւնը վերջնապէս կազմուած պիտի նկատուի, երբ բաժնեթուղթերը ամբողջովին տասոլագրուին և սառորագրուած գումարին մէկ տասներորդը վճարուի։ Բաժնեթուղթերուն նմոյշը պիտի մատուցուի առեւտրական Նախարարութեան և անոր կողմէ վաւերացուելէ ետք չրջաբերութեան պիտի հանուի։

ԵՕԴ. 7.— Բաժնեթուղթերը կրողին են։ Մէկ կողմը ֆրանսերէն և միւս կողմը Թուրքերէն գրի առնուած ըլլալով, անջատուած են կարօնաւոր տետրակէ մը, և սառորագրուած՝ Վարչական Խորհուրդի երկու անդամներուն կողմէ։

ԵՕԴ. 8.— Առաջին վճարումին առեն, սառորագրողին առժամեայ ստացագիր մը պիտի տրուի։ Ամբողջովին հատուցուելէ ետքը առժամեայ ստացագիրները առնուելով՝ վերջնական բաժնեթուղթը պիտի յանձնուի։

ԵՕԴ. 9— Վեցերորդ յօդուածին համաձայն՝ երբ դրամագլուխը աւելցուի և նոր բաժնեթուղթեր հանելու հարկը տեսնուի, Այս բաժնեթուղթերուն ֆորմիւլը պիտի որոշէ Վարչական Խորհուրդը և վաւերացնել տալ առեւտրական նախարարութեան։

ԵՕԴ. 10.— Եթէ վճարում մը որոշեալ առենին չըլլայ, ընկերութիւնը տասը համար հարիւրին 6 հաշուով տոկոս մը պիտի առնէ, առանց այս առթիւ ազդարարութիւն մը ընելու և կամ դատ բանալու. եթէ պայմանաժամուն մասնավճար մը չհատուցուի, Ընկերութիւնը կրնայ բաժնեթուղթեր ծախել և վնասը զայն նախպէս սառորագրողին տուժել տալ։ Այս վաճառումը թերթերով պիտի ծանուցուի և պիտի կատարուի որոշուած պայմանաժամի մը մէջ։ Վաճառումին զուտ արդիւնքը բաժնեէրերին հաշուոյն պահանջքին կողմը պիտի արձանագրուի։ Սոյն բաժնեէրը պատասխանատու պիտի ըլլայ ամէն մէկ բացին, գոյացած դրամի դէմ պիտի ստանայ վաճառումէն մնացած աւելորդ գումարը՝ եթէ մասնավճարը հատուցանելու և վաճառումը եղած թուականին մէջ անցած օրերուն տոկոսը զեղչելէ ետք բան մը աւելնայ։

ԵՕԴ. 11.— Բաժնեէրերը իրենց բաժնեթուղթերուն գումարին չափ միայն պատասխանատու են, իսկ սառորագրողները պատասխանատու են իրենց սառորագրած բաժնեթուղթերուն լրացեալ գումարը վճարելու։

ԵՕԴ. 12.— Բաժնեթուղթը օ՛րուն ձեռքը որ գտնուի, անիկա կը վայելէ անոր իրաւունքները, ինչպէս նաև կը բռանձնէ պարտականութիւնները։ Բաժնեէր մը սառորագրեր է ընդունիլ ներկայ կանոնագրութիւնը և Ընդհանուր Ժողովին որոշումները։ Բաժնեթուղթը չսառորագրաժնուիր։ Ընկերութիւնը իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի մէկ տէր մը միայն կը ճանչնայ։ Բաժնեէրերի մը ժառանգորդները ու պարտատէրերը, ի՛նչ պատճառով ալ ըլլայ, չեն կրնար պահանջել որ արգելքի տակ առնուին ընկերութեան տեսրակները, մուրհակները, գոյքերն ու բաժնեթուղթերը։ Չեն կրնար ո՛չ բաժնուիլ և ոչ վաճառում պահանջել, ոչ ալ կրնան Ընկերութեան վարչային գործերուն ո՛և է կերպով միջամտել. ժառանգորդներն ու պահանջատէրերը, իրենց իրաւունքը ըստանալու համար, պարտաւոր են ընդունիլ Ընկերութեան հաշուեկշիռները և Ընդհանուր ժողովին որոշումները։

Դ. ԳԼՈՒԽ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՕԴ. 13.—Ընկերութիւնը կը կառավարուի 7-17 անդամներէ բաղկացած Վարչական Ժողովի մը կողմէն, զոր կ'ընտրէ Ընդհ. Ժողովը՝ 6 տարուան համար։ Վարչական Ժողովը կը նորոգուի հետեւեալ կերպով. երբ չրջանը աւարտի, իւրաքանչիւր տարի երեքական անդամ կ'ելլեն, իսկ երկրորդ չրջանին իւրաքանչիւր տարի վեց անդամ կ'ելլէ։ Ելլող անդամները վերընտրելի են։

ԵՕԴ. 14.—Վարչական Ժողովի ամէն մէկ անդամը ընկերութեան մնաւուելի մէջ 750 բաժնեթուղթ պիտի դնէ իրը երաշխաւորութեան դրամ և այս բաժնեթուղթերը իր պաշտօնավարութեան տեւողութեան մէջ չպիտի կրնան ծախուիլ։

ԵՕԴ. 15.—Վարչական Ժողովը իր անդամներուն մէջէն կ'ընտրէ նախագահ մը և փոխ-նախագահ մը։ Երբ առանձմէ երկուքն ալ նիսաէն բացակային, Ժողովը իր անդամներուն մէջէն առժամաւոր կ'ընտրէ նախագահ մը։ Նաեւ կ'ընտրէ Ժողովին անդամներէն դուրս քարտուղար մը։

ԵՕԴ. 16.—Վարչական Խորհուրդը կը գումարուի, երբ որ Ընկերութեան շահը պահանջէ. ամիսը առնուազն մէկ անգամ, իր որոշած տեղին մէջ և երեք ամիսը մէկ անգամ, Ընկերութեան կեդրոնին մէջ։ Ասկէ զատ կը գումարուի նաեւ երբ որ իր անդամներէն մէկ երրորդը կը պահանջեն գումարուիլ։ Վարչական Խորհուրդին իւրաքանչիւր անդամը կրնայ Խորհուրդին ուրիշ մէկ անդամին տալ իր քուէն։ Խորհուրդին խորհրդակցութիւններն այն առեն օրինաւոր են՝ երբ անդամներուն կէսէն մէկ աւելի ներկայ կը գտնուին։ Կարծիքի հաւասարութեան պարագային՝ նախագահին կարծիքին հաշուակիցները առաւելութիւն կը չահին։ Ժողովին խորհրդակցութիւնները կ'արձանագրուին մասնաւոր տետրակի մը մէջ, որուն առկ կը սառորագրեն նախագահը և ժողովին անդամներէն մէկը, կամ երկու անդամներ։

ԵՕԴ. 17.—Երբ ժողովին անդամներէն մէկը մեռնի, կամ հրաժարի և կամ ուրիշ պատճառով անոր տեղը պարապ մնայ, ժողովը կրնայ առժամեայ կերպով մէկը ընտրել մինչեւ Ընդհ. Ժողովին գումարումը, որ առեն նոր ընտրութիւն մը կը կատարուի։

ԵՕԴ. 18.—Վարչական Ժողովի անդամներուն վարձք մը կը տրուի Ժողովի օրերուն ներկայ գտնուելուն համար։ Այս վարձքին քանակը կ'որոշուի Ընդհ. Ժողովին կողմէ և ընդհանուր ծախքին մէջ կ'անցուի։ Այս վարձքը անդամներու մէջ կը բաշխուի իրենց յարմար դատած կերպով։

ԵՕԴ. 19.—Վարչական Խորհուրդը ամէնէն ընդարձակ կարողութիւնը ունի Ընկերութեան գործերը վարելու, մանաւանդ հետեւեալ գործողութիւնները կատարելու համար. ա) Արտօնութիւն կուտայ ամէն տեսակ փոխառութեան, գումարներու գանձման, առանձնաշնորհումի, տուրքերու գանձումը յանձն առնելու, ճարտարարուեստի, հանքի, երկրագործութեան և առեւտրի վերաբերող ամէն տեսակ չահագործութեան և ձեռնարկներու, ճարտարարուեստի, երկրագործութեան և սեղանաւորական ամէն տեսակ հատատութիւններ հիմնելու կամ մասնակցելու այդ հատատութիւններուն։ բ) Կ'ստանէ մասնաճիւղերու կամ գործակալութիւններու հատատումն ու բացումը։ գ) Զեղչի, փոխառութեան, դրամատան քով դրամ կամ աւանդ դնելու պայմանները կ'որոշէ։ դ) Կ'անուանէ և կը հրաժարեցնէ անօրէններ, փոխ-տնօրէններ, գործակալներ, և Ընկերութեան պաշտօնեաներ։ Անոնց պարտականութիւնը, իրաւասութիւնը, թոշակները, տարեկան պարգեւները, և երբ պէտք ըլլայ, անոնցմէ առնուելիք երաշխաւորութեան դրամները։ ե) Կ'որոշէ այն անձերը, որոնք իրաւասութիւն պիտի ունենան գործածելու Ընկերութեան սառորագրութիւնը, ինչպէս նաեւ այդ սառորագրութեան գործածելու եղանակը։ զ) Ամէն տարի կը փակէ և կը պատրաստէ Ընդհանուր Ժողովին ներկայացուելիք հաշիւները և բաժնեէրերու բաժնուելիք չահաբաժինները կ'որոշէ առժամեայ կերպով։ է) Ընկերութեան պատրաստի դրամներու տոկոսի տրուելը և գործածութեան կերպը կ'որոշէ և ընդհանրապէս ընկերութեան բոլոր գործերն ու գործառնութիւնները կը կարգադրէ և կը վարէ։ ը) Ամէն տեսակ դաշնագրութեան, պայմանագրութեան, իրաւարարական գործողութեան մէջ կը մտնէ։ Արտօնութիւն կուտայ իր դատախազ և ամբաստանեալ ներկայանալ դատարանի առջեւ և Ընկերութեան վերաբերող ինչքերը ետ առնել։ կը ծախէ բաժնեթուղթեր և մուրհակներ, ընդհանրապէս ամէն ճարտարարուեստի, հանքի, երկրագործութեան և առեւտրի վերաբերող ամէն տեսակ չահագործութեան և ձեռնարկներու, ճարտարարուեստի, երկրագործութեան և սեղանաւորական ամէն տեսակ հատատութիւններ հիմնելու կամ մասնակցելու այդ հատատութիւններուն։ թ) Կ'ստանէ մասնաճիւղերու կամ գործակալութիւններու հատատումն ու բացումը։ գ) Զեղչի, փոխառութեան, դրամատան քով դրամ կամ աւանդ դնելու պայմանները կ'որոշէ։ դ) Կ'անուանէ և կը հրաժարեցնէ անօրէններ, փոխ-տնօրէններ, գործակալներ, և Ընկերութեան պաշտօնեաներ։ Անոնց պարտականութիւնը, իրաւասութիւնը, թոշակները, տարեկան պարգեւները, և երբ պէտք ըլլայ, անոնցմէ առնուելիք երաշխաւորութեան դրամները։ ե) Կ'որոշէ այն անձերը, որոնք իրաւասութիւն պիտի ունենան գործածելու Ընկերութեան սառորագրութիւնը, ինչպէս նաեւ այդ սառորագրութեան գործածելու եղանակը։ զ) Ամէն տարի կը փակէ և կը պատրաստէ Ընդհանուր Ժողովին ներկայացուելիք հաշիւները և բաժնեէրերու բաժնուելիք չահաբաժինները կ'որոշէ առժամեայ կերպով։ է) Ընկերութեան պատրաստի դրամներու տոկոսի տրուելը և գործածութեան կերպը կ'որոշէ և ընդհանրապէս ընկերութեան բոլոր գործերն ու գործառնութիւնները կը կարգադրէ և կը վարէ։ ը) Ամէն տեսակ դաշնագրութեան, պայմանագրութեան, իրաւարարական գործողութեան մէջ կը մտնէ։ Արտօնութիւն կուտայ իր դատախազ և ամբաստանեալ ներկայանալ դատարանի առջեւ և Ընկերութեան վերաբերող ինչքերը ետ առնել։ կը ծախէ բաժնեթուղթեր և մուրհակներ, ընդհանրապէս ամէն ճարտարարուեստի, հանքի

ԼՈՒՍԱՎԱՌՍԻԹԻՒՆ
ՓՈԽԱԴՐԵԼԻ ԿԱԶՈՎ.

Լուսաւորութեան ճիւղին մէջ ամենէն աւելի յաջողութիւն գտած է Մանեեգիսաս կատարուած լուսաւորութիւնն է, կատարելագործուած, դիւրին և ընթիր ըլլալուն համար։ Ունցած մեծութեամբ պարզ եւ տոկուն միակ մեքենայի մը միջոցաւ, կարելի է ձեռք բերել 1000 կուսցի ուժով կազ։ Առաջ եկած լոյսը զօրաւոր է, խիտ ու թափանցիկ և կը գեղեցկացնէ բազմաձեւ զարդարանքներուն արտադրած օդային կազին լոյսը։ Ելեքտրական լոյսի կը նմանի։ Կարելի է լուսաւորել սենեակները, օրանները, վիլլաները, պարտէզները, փողոցները եւայլն, նոյնիսկ ամենէն հեռաւոր տեղերը, միակ գործիք մը գետեղելով, զոր կարելի է ամենամեծ դիւրութեամբ փոխադրել քաղաքէն գիւղ և մէկ ընակարանէն ուրիշ ընակարան մը։ Դիւրաբեկ մեքենականութիւն մը չունի. անդադար կը գործէ և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայէ վտանգներու դէմ։ Լոյսը կախում ունի կուսցէն. 60—100 մոմի ուժ ունի կուսցը և կրնայ ջեռուցուիլ և խոհանոցի համար գործածուիլ նպաստաւոր կերպով։ Նոյնպէս Սինեմաթօկրաֆի համար կրնայ գործածուիլ։ Ամէն գործարանի լրմաքար կը յարմարի։

Ընդհանուր Թուրքիոյ վաճառման կեդրոնատեղին է ՖՐԻՏԱՍ ՀԱՌԻՍ և Ընկ. Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Աւուրացիներ ճէնէրալի խան, Սէլանիկի պանքային տակ 19

ԼՈՒՎՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

209, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 209

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ

ՊԱՏԻ ՆԿԱՐՈՒՆ ԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԼԻԹՕԳՐԱՖԻԱՆԵՐ

ԿԵՐՊԱՍԷ, ԱՄԵՂՆԱԴՈՐԾՈՒԱԾ, ԹԻՒՂԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿԻԲԻՐԷ ՎԱՐԱԳՈՑՆԵՐ

ԱՆԿՈՂՆԻ ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ

ԴՈՒՐԳԵՐ

ՍՊՈՐՆԵՐ, ԱՄԵՂՆԱԴՈՐԾՈՒԱԾ, ՊԱՐՋ ԵՒ ՊՕՆ-ՖԱՄ

ԼԻՆՕԼԷՕՄ ԵՒ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐԸ ՓԱԿ ԵՆ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ 6—20

166 ՂՐՈՒՇՈՎ
ՀԱՐՍՏԱՆԱԼՈՒ ՄԻՋՈՑ

Հոլանդական Քրէթի Ֆոնտիէի իւրաքանչիւր պարտաթուղթի արժէքը 166 ղրուշ է; սակայն ամէն վճարականութեան առեն 5000 թիւ պարգեւ կը չահի, այսինքն եգիպտական Քրէթի Ֆոնտիէէն 1479 թիւ և Բուժէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերէն 115 թիւ աւելի։ Թուրքիոյ մէջ հոլանդական պանքա չգտնուելուն, մեր ընկերութիւնը ամէն առեն կը վերգնէ Հոլանդական Քրէթի Ֆոնտիէի թուղթերը՝ լաւագոյն գիներ վճարելով։ Այդ պարտաթուղթերը աւանդ առնելով մէկ տոկի փոխ կուտայ և տարեկան հարիւրին 6 տոկոս կը վճարէ։ Ուրիշ պարտաթուղթեր սուղ ըլլալով՝ ամէն տարի վեց անգամ բրօմէս կ'առնէք և այսպէս 60 ղրուշ կը կորսնցնէք։ Ուստի Հոլանդական Քրէթի Ֆոնտիէի ամէն կերպով երաշխաւորուած պարտաթուղթերէն գնեցէք. 166 ղրուշ վճարելով։ Ամբողջ 70 տարի ուրիշ դրամ չվճարելով, սա լեցուն պարգեւներէն մէկը պիտի չահիք.—

250000	Ֆր.ի պարգեւներ	70	անգամ
150000	»	»	»
125000	»	»	»
100000	»	»	»
75000	»	»	»
62500	»	»	»
10000	»	420	»
1000	»	2100	»

Առանցմէ զատ ուրիշ չատ մը պարգեւներ ալ կան։ Այդ պարտաթուղթերէն գնելու և մանրամասն տեղեկութիւն ստանալու համար պէտք է դիմել Ղալաթիա Բիւլիւք Թիւնէլ խան, Թիւ 7, Բօրիւլէր Օթօման Սօսիէթէ ան գօմանիթի (Crédit populaire ottoman, société en commandite). Գաւառներէն չէք կարրանտաբօսթ ղրկելու է, պարտաթուղթերը ստանալու համար։ Ամէն կողմ գործակալներ կը փնտռուին։ Պոլսոյ կողմի մանաճիւղն է, նոր Նամակատան դիմաց, Ֆէրուէ պէյ խան, Թիւ 5, 6 և 7։

8—76

ԱԻՍՏՐԵԻՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ
ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՀԱՇԱՍՈՒՄԱՀԻ ԿԱՐԱՍՈՒՆԵՐ
ՍԱԼՕՆԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՀԱՐԴԱԽՈՒՑԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 320 (ՆԱԻԿԻՆ ԲՍԼԷ ՔՐԻՍՔՍԼ)

ՄՆԱՑՈՒՆ ՑՈՒՑԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԻ
ԱՆԿՈՂՆԻ ԿԱՀՄԱԾՆԵՐ, ՕԹՈՑՆԵՐ, ՍԹՈՒՆԵՐ, ՊՐԻՋՊԻՋՆԵՐ
ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ
ԹԻՒԼԷ ԵՒ ԿԵՐՊԱՍԻ ՎԱՐԱԳՈՅՐՆԵՐ
ԱՄՊԱԼԱԺԻ ՍՈՒԱՐԿԱՆԵՐ
Զափու վրայ յանձնարարութիւններ բնակարանների համար

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑԻՔ

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ — ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ԴԵՐՁԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Ի. ԼԻՊՕՐ

Քաղաքի Բուլայեալի վրայ, Բերա մեծ փողոց, 245, երկրորդ յարկ, թիւ 5
ՄԱՄՆԱԳԻՏ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՑՐԵՐՈՒ ՑԱՏՈՒԿ

Զգեստներու, շրջազգեստներու և վերարկուներու
ի անալի ու ճաշակաւոր արեւելագրդեր Բարիզեան առաջնակարգ ձեւերի մը կողմէ

ԱՌԱՋԱ ԿԱՐԳ ՀԻԻՍՈՒԱԾԵՂԵՆՆԵՐ

Այրերու ճիւղ՝ զործատիրոջ հսկողութեան տակ. կիներու ճիւղ՝ Բարիզցի մասնագէտի մը տնօրենութեան տակ

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԶԱՏ ՍՐԱՀՆԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Մեր մօտէը նայեցէք, այն առեն պիտի համոզուիք։ 17—20

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ

Ռուսական 0 ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸՆ

ԲԱՐԻԶ ԵՒ ՄԱՍԿՈՒԱ

Զտուած 0 ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸ

0 ՏԸ ՊՈԼՈՆԵԸ թիւ 65

ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԷՔՍԹՐԼ

ԲԱՐՖՈՒՄԸՐԻ, ՄՕՏԻԸՆ ԴՈՐԾԱՐԱՆՆԻՆ, ԲԱՐԻԶ ՄԱՍԿՈՒԱ

Ընդհանուր ներկայացուցիչ բովանդակ Թուրքիոյ համար

Ռ. ՌՈՒՍՊԻԱՆՈՒ

Մթերանոց՝ ռուսական առեւտրական վաճառատուն, Բերա, բասած Բանայեա, թիւ 4

յաւագոյն լուսաւորութիւնը հանսալ վառուած լամբարներու համար

Ամէն ոք քարիզով լամբարներուն տեղ կրնայ գործածել մեր լամբարները, առանց ոեւէ ծախք ընելու։

Խիստ չափաւոր գիներով կը ծախուին էսանս տենտարուա, լուսաւորութեան համար պատրաստուած մանաւորարար։ Լսանս տենտարուայի կեղծերը ըսալուն, ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ իմ նշանատիպակիս վրայ.

Ռուսական առեւտրական վաճառատուն, Բերա մեծ փողոց,
Բասած Բանայեա, թիւ 4 7—13

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ„

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ

ՀԱՐՅՈՒՐՈՎ ԱՅՑՑԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ Ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ։—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և ապրուստեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,0 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ, ՓՈՂՈՑ, ԲԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն որամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Յունիս 15ին դրուած գումար՝

21,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան
ԿԱԼԱԹԱ — ՏՇօրէն
ԹՕՓՀԱՆԷԻ ԲԱՐԱՔ — Ռ. ԹԷՔՊՈՒՆԼ 24—37

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆուրոն

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրա, Առսիկ, Պիէլից, Պիալա, Պօզէն, Պրաուն, Բէյթա, Զէրնովից, Ֆրիտէք-Միթթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպատ, Գլանկէֆուրթ, Քրպակա, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէքրան, Բիլզէն, Բրակ, Բրօնցից, Բրդէմիսլ, Ս. Բօլթէն, Թուրնով, Թէբլից, Թէչէն, Վիլաչ և Նէօչթատ։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէքուղթեր աւանդ ձգուելու փոխարէն։ Առևտրական թուղթեր կը զեղչէ։ Զէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի ցվաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տակերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում ի՛նչ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդակներ և այլն։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին 3½ տոկոսով և իր յանձնորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սկսեալ ոսկեալ մը կիսուն դրուչէն։

«Մէյֆա» դրամարկղները, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

BANQUE D'ATHÈNES

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

50,000,000 Տրախմի

ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

9,275,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Ալեքսանդրիա, Դահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զակազիկ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Բանկի, Սէրէզ, Սամոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանինա, Պիրէոն, Բաթրաս, Վոլո, Շիրա, Քալամաթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Ռէթիմօ (Կրէտէ)։

Հեռագրական հասցէ՝ ԱԹԷՆՕՔԼԷՍ

ԱԹԷՆՔի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեքուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ անոնց վարձքի մը փոխարէն. Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կաբօնների։

Աւանդ.— ԱԹԷՆՔի պանքան դրամատան աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ. — ԱԹԷՆՔի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կօտաայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— ԱԹԷՆՔի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաեւ չամատոյին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի չաս չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յանձնորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ ԱԹԷՆՔի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ լափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տՇօրէն
Զ. Գ. ՄԱՅՈՒՍ

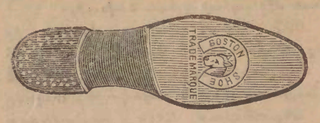

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ

Բերա, Տէորթ Եոլ պաղը, Խեփիկ Բաղասի դիմաց. թիւ 450

ԳԱՐԼՕ ԱԲԵՆԱՄ

Ամերիկեան կօշիկներ, արանց համար 85 ղր
« պօթ » » 85 »
Սթամպոլ ֆորմաը պօթ, արանց եւ կանանց համար, կապիչով և կոճակով 65
Վիճէլա պօթ, կապիչով եւ կոճակով 55
Կլաւէ սկարբին, Թոքայով, Վերջին նորաձեւութեամբ 45
Տղայոց համար, 4—8 տարեկաններու 15
» » 9—15 » 30
Արաց համար կրկնակոչիկ, ամերիկեան 23
Կանանց » » » 17
Պղտիկ աղջիկներու » » 14
» աղոց » » 11
Ձմրան համար տեսակ տեսակ բանթուֆներ 5 ամիս պայմանաժամ
ԱՌԻԹԼԻՆ ՕԳՏՈՒՏԵՑԷՔ 20—9

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱ ՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828—1829

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԲԱՐԻԶ 9, ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՓԱԳՔԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագրին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ մնացած	480	» »

Ինչպէս այս թուականներէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրեալներուն։

Աբեւելքի համար մասնաւոր գեղեցիկ սակագոյն. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ան հոմանատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութիւնն ամէն ձեւերը ամէնէն ժամանակաւորներ, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԻՑ ՄԱՀՈՒՆ, ԽԱՒՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, ԷՋ. ԿԱՆ.։

Ընդերաւորեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՁԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Աբեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. տՇօրէն — ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Գլխ. — ՄԻՀԷՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քաթիբ Օղլու Բաստ.։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

15000 ՔՈՒԲՕՆ

ՖՈՍՓՈՐՍՊ * * *
ԲԱՑԵՏԼՍՊԻՊ
ԲԱԼԲՈՑՊ
* * *
ԲԱՆԲԱԼՕՍՊ

ՀԱՄԱՐ

ՑԱՆԴԷԶԻ ԺԻԼԷՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

ՊԷՏՔ Է ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ ԱՑՑԵԼԵԼ ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊՈԼԻՍ, Սիրքեճի, Թրամուեյ Ճաssksի, Քեօբրիլի խան, թիւ 24

ԱՆԳԼ. ԱՍՈՒԵՂԷՆՆԵՐՈՒՆ ՔՐԻԲՕՆՆԵՐ

ԱՆՓՈՓՈԽ ԳԻՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՑ Է ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ 6—20

Փոխարէին կը վճարուի այն ապրանքներուն որոնցմէ զոհ չի մնար յանախորդը

ՁԱՎՈՒՇ ՕՂԼԻՐ

ՄԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹԸ

ՄԻԱՄՈՏ ՄԱՔՍԱՏԱՆ ԿԻՑ

թիւ 14

Խրախանչ մարքայով ծանօթ մեր սիկառի թուղթին չատ մը կեղծերը հրապարակ հանուած են։ Ատոնց դէմ դատ բացուած է մեր կողմէ։ Ղատի մեր յանձախորդներին կը խնդրուի ծխախոտի մաքատան կիպ թիւ 14 վաճառատունը դիմել։ Կարգ մը մանրավաճառները, ծխավաճառներ, աւելի չատ ընելու համար, ուրիշ թղթեր կը քշեն մեր ընտիր թուղթերուն տեղ։ Մխողները պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն մեր սիկառի թուղթին կողքին վրայ և մէջը գտնուած խրախանչին և իւրաքանչիւր թերթիկներուն վրայ ապուած չոր դրոշմին ու 14 թիւին, նոյնպէս ուշադրութիւն դարձնելու է մեր թուղթին ադանութեան։

Cie Russe
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ուր 17/30 Տարանտէլ, Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։
Բ. 13/26 Օռեսա. ժամը 4ին։
» » Սեվաստոպոլ. ժամը 8ին։
Ուր 30/17 Տարանտէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Հուդտա, Մերսին, Իսքէնտերուն, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բեռնա և Ալեքս. ժամը երեկոյեան 4ին։
Սաթ. 16/29 Օռեսա. ժամը 10ին։
Գ. 14/27 Միտիլի, Սինոպ, Սամսուն, Օրաս, Կիրասոն, Տրապիզոն, և Պաթում կէս օրէ առաջ ժամը 10ին։
Շբ. 1/18 Վառնա, Օռեսա, Պուրգազ. Իրիկնայեան ժամը 4ին։
Կիր. Տարանտէլ, Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԳՆԱՑՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսֆ Լօքալ արկն. 108 ղր.
» » » վերջամ. 60 »
Գիւղաքաղաքներու համար արկն. 108 »
» » վերջամեայ 60 »
Արտասահմանի հմ. տարեկան 35 ֆր.
» » վերջամեայ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 ղր.։ բաժնեգիրներ անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը տակարկուին. գրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ ուժան միջոցը Մանատքէն է։

ԿԸ ՓՆՏՈՒԵՆՔ

ԱՅՐԵՐ, ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՏՂԱՆ Կ. Պոլսոյ ու դաւառներու մէջ, մեր հիւսելու մեքենաներուն վրայ այխաթելու համար, եթէ կ'ուզեն օրական եւ տնական այխաթութեամբ՝

15 էն 25 ԶՐՈՒՇ ՇԱՀԻԼ

յաւաքիրը ձրի կը ղրկուի։
ՖՐԱՆՏՕ-ՕՏՈՄԱՆ ԸՆԿ.
Ռիսեյու մեքենաներու տնական ճարտարարուեստի նամար
Պաղչէքաբու, ՃԷլալ պէյ խան, թիւ 33
Օռոդպի-Պաքի դիմաց

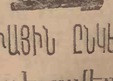

ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Աւստրեւամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana

ԱՆԴՐԱՏԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈՂԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ համբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Մնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսկելէի փողոց, Լոյտ Օթրիչէն գործակալութեան նախկին չէնքին դիմաց և Արապան խանին վերեւ թիւ 24։ Ընդհ. գործակալ
ԹԼՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՉԻ

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՆԱԳԻՐՔ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Աւարտեցաւ սոյն հոյակապ համալսարանական բառագիրքը։ Կը ծախուի Մաքթեսան գրատունը, երկու հատոր 120 ղրուշի։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ